

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖGMAN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SÖNDAGEN DEN 4 FEBRUARI 1917.

HUFVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY.

Krigsfångarnas furstinna.

DET ÄR EN ARE-
titel, som läses här-
ofvan, och den till-
kommer Sveri-
ges kronprin-
sessa.

I många måna-
der sände kron-
prinsessan Marga-
reta kärleksgåfvor
till olika fångläger,
blef "gudmor" för
sådana fångar, som
icke fingo mottaga
några kärleksgåf-
vor från sina hem
och som hon fått
adressen till genom
en af de ledande
männen inom
världsföreningen K.
F. U. M., en ameri-
kan, Mr Hartt. Men
antalet fångar väx-
te och så småning-
om fordrade arbe-
tet en organisation.
I oktober förra
året upprättades en
arbetsbyrå, kallad
H. K. H. Kron-
prinsessan
Margaretas
förmedling af
kärleksgåf-
vor till krigs-
fångar.

Genom denna by-
rå förmedlas gåf-
vor till alla de
krigförande nationernas fångna soldater.
Sändningar afgå sålunda till Tyskland, Ös-
terrike och Sibirien och befordras fritt af post
och järnväg. I hvarje paket lägges ett bref-
kort med tryckt adress, hvilket återgår till
förmedlingen och å hvilket mottagaren har
att uppge namn och innehållet i det paket,
som kommit honom tillhanda. Två gån-

Kronprinsessan ordnar sitt stånd i basaren i ministerhotellet. — Almborg & Preinitz foto.

ger i månaden afgå sändningar från
byrån af det mest skiftande innehåll,
men efterfrågan tycks vara störst på
en artikel, och det är tobak, tobak och åter-
igen tobak.

Som en stråle ljus till tusental, som
sitta i dödens mörker ha dessa sändningar
kommit, därom vittna de tacksamhetsskrif-

velser, som hopats
på arbetsbyråns
bord. Brevet vitt-
na om en barnslig
förfärdighet och
glädje öfver att ha
blifvit ihågkomna
af någon mänsklig
varelse. "Ehuru vi
äro män, gladdes
vi som barn som få
godsaker af sin
mor," skrifver en
fånge, till börden
österrikare. Med en
julsändning till ett
läger i Posen följ-
de kronprinsessans
och hennes barns
porträtt. Vederbö-
rande skrifver: "Vi
ha satt i ram por-
trättet af hennes
kungliga höghet
och hennes förlju-
sande barn. Vi äro
många här som har
barn i samma ål-
der. Personligen
blef jag mycket
rörd af att se dem,
ty jag är far till en
liten flicka på fem
år och en gosse på
nära två och ett
halft år, som jag
ännu aldrig sett.

Om ej etiketten
hindrar det, så om-
famna i fångarnas

i Schneidemühls namn de små prinsbarnen,
på hvilkas graciösa bilder våra ögon, så
trötta af fulheten i hvilken vi lefva, så gärna
hvila. Jag säger fulheten, ty här finnes en-
dast soldater, och soldater äro ej vackra
annat än i strid. Och äfven denna skönhet
är ju endast moralisk och synes ej ens för
en konstnärns öfvade öga."

Själar i nöd och betryck ha genom kronprinsessans gåfvor fått erfara det samband som finnes mellan människa och människa. För den som sitter fången är det att få en gåfva om än aldrig så liten som att frycka en väns hand och känna sympatien från ett annat väsen.

Af detta vackra kärleksverk har också kommit ett positivt resultat, väl värdt att beakta, nämligen den basar för försäljning af krigsfångars arbe-

ten, som under kronprinsessans ledning hålles i gamla utrikesministerhotellet i Stockholm den 2 och 3 februari och där kronprinsessan själf förestår ett stånd. Ett annat kommer att förestås af fru K. A. Wallenberg.

Det är helt och hållet kronprinsessans förtjänst att denna basar kommit till stånd, ty mer än ett hinder har ställt sig i vägen för dess förverkligande.

Från fånglägren i olika delar af Eu-

Där krigsfångarnas paket slås in på slottet. Från vänster till höger: kronprinsessan, fröknarna Beth Tham, Eva Lagercrantz, Stina Reuterswärd och Elsa Uggle. — Foto C. G. Rosenberg.

ropa ha arbetena kommit, mest träslöjd, och deras antal uppgår nu till mellan 7- å 8,000. Vid hvarje liten sak är i osynlig mälto fäst en förhoppning, icke så mycket kanske den att få sälja, som den att genom eget arbete komma i kontakt med den fria världen, från hvilken fången är utestängd. De färgade folkens bidrag ge ett exotiskt inslag åt basarföremålen och man konstaterar vidare, att slöjdföremålen, som

swärd. Af de öfriga medverkande märkas grevinnorna Sophia och Marianne Bernadotte, friherrinnan Louise Rålamb, Marg. Cederschöld, Märta Tott, M. och Kate Leijonhufvud, grevinnorna Brita Wachtmeister, Ebba och Tyra Hamilton, fruarna E. Wallenberg, G. Frisk, M. von Horn och M. af Klercker, damer ur diplomaten m. fl.

härstamma från England, äro förfärdigade af de dyrbaraste träslagen.

Hvarje krigsfånge har själf satt sitt pris på arbetet han utfört, och nu hoppas man genom allmänhetens välvilliga medverkan att kunna åt hvar och en ge hans beskärda del.

I kronprinsessans stånd tjänstgöra friherrinnan Coyet, fröken Elsa Uggle, grefvinnan Maria v. Rosen, grefvinnan Elsa Bernadotte samt hoffröknarna Stina de Geer och Stina Reuter-

Statsrådet Folkeson.

Novell af
HARALD WÄGNER.

HANS EXCELLENS STATSMINISTERN gaf stor politisk middag å en af hufvudstadens elegantaste restauranger. När vaktmästare Gustafsson i civildepartementet satte de hornbågade brillorna på sin ståtliga bourgognenäsa och mönstrade publiken, fann han den ytterst blandad. Visserligen bildade stater och kårer en förnämlig botten-sats af kompakt soliditet, hvars sljärnprakt strålade inom syn- och skållhåll för excellensen själf. Men för resten fylldes lokalen af ett af alla yttre utmärkelser odistingueradt vimmel af riksdagsmän, representanter för de sköna konsterna, premiäraktörer, hofsångare med frådsmala värjor vid sidan, och damer ur den kungliga operaballetten med Literis på barmen.

Under öfverinseende af vaktmästare Gustafsson serverade kypana den ganska goda dinern med samma vördnad, som om det hade varit gulaschbaroner. Med särskild omsorg vakade han öfver att man väl upp-passade den åldrige professorn i moralfilosofi, doktor Pilo, hvars blanka kalasnacke lyste med festlig glans bland serafimerriddarnas. Vaktmästare Gustafsson, som besjälades af en viss ambition för den sittande regeringen, visste mycket väl, att professor Pilo var mycket noga på mat, och att han hade stora förbindelser med la haute finance, som regeringen behöfde hålla sig väl med.

Det steg ett jämnt och gladlynt sorl från

middagssällskapet. Hans excellens drack förbindligt med sina gäster, och när han drack med biskopen af Medelpad, inlade han en nyans af allvar och andlighet i den gest, hvarmed han lyfte champagneglasen. Till sin skräck upptäckte han, att det spirituella ödet gifvit biskopen den berömda prima ballerinan fröken Gyllenkvist till bordsdam, och statsministern förbannade inom sig vaktmästare Gustafsson i civildepartementet för denna taktlöshet. Det var dock onödigt. Biskopen var en fördomsfri man, som satte en ära i att se det mänskligas höghet uppenbaradt äfven i balletten och med stor talang ledde han konservationen in på modern danskonst, medan ballerinan gjorde förtviflade ansträngningar att tala om kyrkomusiken.

Medan de idärförgätna målarna och skulptörerna skraftade åt att skulptören Djurberg vände ut och in på ögonhvitorna under talet för serafimerriddarna, bredde sig allvaret som ett bårtäcke öfver riksdagsmännens ansvarstygda skara. Ett stillsamt, något knarrigt politiskt mummel uppsteg från deras platser, där de smäckra champagneglasen pärlade af rosenhäger, de bukiga rhensvinspokalerna af pomril och de bladtunna bordeauxglasen af lingondricka. För ett eftertänksamt nickande auditorium redogjorde folkrepresentanten från Påskallavik, skol-lärare Folkeson, för sin ståndpunkt i frågan om fetthalten på kompensationsfläsk. Riks-

dagsman Folkeson besatt den stora talangen att kunna ha en glödande personlig uppfattning af praktiskt taget allt och att aldrig komma på en sådan tanke som att icke denna ståndpunkt vore den enda rätta, som med all gevalt borde påtvingas alla andra. Det är gifvet, att en sådan man har en stor karriär framför sig, och det talades redan om att riksdagsman Folkeson var det namn som skulle efterträda trafikministern, baron Klingenshjerna, hvars ställning blifvit ohållbar, emedan han i ett riksdagsanförande förväxlat trafikhastigheten å en småländsk bibana med spårvidden. Det mumlades redan i initierade kretsar om att regeringen, som insett att den behöfde ett folkligt namn för att motväga sin väl aristo- och byråkratiska sammansättning, allvarsamt diskuterat möjligheten af att kalla representanten för Påskallavik till konungens rådsbord. Han hade också en stor talang att bli namnet för dagen, mannen som man talade om. Egentligen var hans karriär redan gjord den dag, då han interPELLERADE chefen för sjöförsvarsdepartementet, huruvida han ämnade vidtaga några mått och steg för att tillmötesgå den växande folkopinion, som kräde att den nya pansarbåten skulle döpas med rosenhäger, så att dess stäf icke blefve besudlad med rusdrycken champagne.

Den ännu fungerande trafikministern, baron Klingenshjerna, som egentligen inte hade

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år.....	Kr. 7.50	Helt år.....	Kr. 9.50
Halft år.....	3.90	Halft år.....	5.—
Kvartal.....	2.—	Kvartal.....	2.50
Månad.....	0.80	Månad.....	0.90

Iduns byrå och expedition, Mästernuells-gatan 45.

Redaktionen: Riks 16 46. Allm. 98 03.	Expeditionen: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 10—4.	Kl. 9—5.
Red. Högman: Riks 86 60. Allm. 4 02.	Annonskontoret: Riks 16 46. Allm. 61 47.
Kl. 11—1.	Kl. 9—5.
Verkst. direktören kl. 11—1.	Riks 86 59. Allm. 43 04.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:	
30 öre efter text.	Utländska annonser:
35 öre å textside.	35 öre efter text. 40 öre
20% förhöjning för särsk. begärd plats.	å textside. 20% förh. för särsk. begärd plats.

något emot att ägna sig åt sina privata angelägenheter, lyfte sitt bordeauxglas och drack med en lifen menande blinkning på ögat med sin presumtive efterträdare, och det blifvande statsrådet lyfte beskyddande lingondrickat till sina läppar.

— Riksdagsman dricker inte vin? frågade statsrådet Klingensstjerna.

— Nej, aldrig, min ståndpunkt är den, att drickande af vin är förkastligt ur hygienisk, moralisk och ekonomisk synpunkt.

Vid dessa ord lyfte professor Pilo ögonen från morkullan och bordeauxen af 1906 och hviskade med en röst, som tycktes komma från en annan värld:

— Har min herre någonsin druckit godt vin?

— Nej.

— Jag kunde tro det, sade professorn och frunsjönk på nytt i dinern.

Nu utbragte statsministern en skål för handel och näringar, hvarunder skulptören till stor glädje för målarna gjorde en råffa af sin servett och lät den hoppa på bordet. Men efter talet uppstod en kort paus. Friherrinnan Gyllenstaaff, som gärna spelade rollen af enfant terrible, begagnade den allmänna lystnaden att vända sig till sin kusin baron Klingensstjerna, som hon omedelbart före middagen gifvit en korg:

— Nå, kusin Oscar, sade hon, har du inget råd att ge herr Folkesson nu, när du fått silkesnöret?

Statsrådet stoppade en bit morkulla i munnen, lät dess arom kittla gommen lagom för att väcka lust efter bordeauxens milda smekning och svarade:

— Jo, kom ihåg en sak: en god middag är en mjuk hufvudkudde — godt samvete låter man er ändå inte ha, om ni blir minister.

Riksdagsman Folkesson kände i detta ögonblick den ovana känslan af osäkerhet. Han förstod, att situationen hade fordrat, att han svarat något i samma raljanta ton, men det bjöd honom emot att anlägga en lätt sinnig ton om ett så heligt ting som en statsrådsportfölj. Han tuggade och svalde:

— Jag kan försäkra, sade han slutligen röd i ansiktet och sveddig öfver hela kroppen, att jag alltid följer mitt samvetes kraf, när jag en gång har fattat min ståndpunkt.

Baron Klingensstjerna log ett blekt leende:

— Gratulerar er till ett ovanligt bra samvete. Hvar får man sådana?

— I Påskallavik, sade friherrinnan, skål, herr Folkesson, jag förstår och högaktar er. Ni är en man med karaktär!

Och hon lutade sig fram mot honom med ett af sina mest bedårande leenden, som var så falskt och så intagande, att ingen man undgick att blindt tro på henne.

— Kusin Grace, sade baron Klingensstjerna efter middagen till henne, vore jag herre öfver ditt uppförande, skulle jag ge dig en upptuktelse för att du leker med den där idioten.

— Det angår dig inte, sade hon utmanande, och han insåg med ens att han begått en taktisk faute.

— Jag flirtar med hvem jag vill, sade hon.

— Gudnås, hvarför inte lika gärna med mig?

Den vackra damens skratt sårade statsrådet mera än han skulle velat medge. Han tillhörde den torra satiriska byråkrattstyp, som lider af sin egen torka.

— Hvarför är det så löjligt? sade han.

Harald Wägner.

— Finns det något enfaldigare än karlar, sade hon i stället för svar.

— Troligen inte, det skulle i så fall vara fruntimmer. Men svara mig nu, hvarför du skrattar.

— Sådana där som du flirtar man inte med. På sin höjd gifter man sig med er, sade hon. Flirta med en sån där torr pedant som du?

Det bultade till ett slag under nordstjärnan på statsrådsfracken.

— Törs jag uppfatta denna senaste förtjusande caprice som ett frieri från din sida? sade han och försökte i blicken inlägga en nyans af värme, som uppvägde den raljanta tonen.

Till svar ställde sig friherrinnan midt under den stora ljuskronan och räckte ut en liten röd tungspets åt sin kusin. Förtjust öfver att hennes farbror statsministern gjorde en min af skräckslagen häpnad, hoppade hon bort och tog riksdagsman Folkesson under armen.

Statsrådet Klingensstjerna bad vaktmästare Gustafsson om ett glas konjak och sade till sig själf:

— Torr pedant? Jag är så i helsike heller. Jag som är ett Aetna, ett Geysir — mig kallar man torr! Men jag är en vulkan utan eruptioner, det är det som är felet.

Därmed gick han fram, dunkade statsministern på magen och sade:

— Lyckönskar dig till att få min efterträdare in i släkten, gamle gosse! Det sörjer nog din niece för! Godnatt, nu går jag till Novilla.

Friherrinnan Gyllenstaaff hade lyckats få riksdagsman Folkesson in i ett hörn, och liksom hon alltid brukade suga ut ur människor, som hon träffade första gången allt hvad de kunde ha att ge henne af klokhet, dårskap, allvar eller löje — hon lefde som parasit på sina medmänniskor — så gjorde hon äfven med sin nya moitié.

I denna konst besatt hon en betydande färdighet. Hon hade tidigt uppdagat hur man bär sig åt för att få folk att slå ut hjärtbladen. Med några få repliker uppdagade hon, hvad hvar och en innerst bar på för tankar och förhoppningar, och på detta sätt

fick hon dem att tala. Hon visste, att nästan hvarenda människa, hur den än tar sig ut, i hemlighet bär på en eller annan hemlig lidelse, brusten illusion eller dylikt, att äfven de mest omsorgsfullt omgjordade besitta någon svag punkt.

Riksdagsman Folkesson bar den politiska äregirigheten som på ett standar framför sig, och med honom hade hon ett mycket lätt spel.

Hon fascinerade honom med sina stora, fuktiga, glänsande pupiller, och det dröjde icke länge förrän han med rodnad på kinderna började inviga henne i den politiska ruffenheten i landet och sina förhoppningar om att kunna råda bot på den. Han talade om den insats han skulle göra, om det någonsin förunnades honom att vinna något inflytande, hur han ville skapa en ny demokrati, ville göra folkets sak till sin, ville dana ett nytt och kraftigare Sverige.

Friherrinnan lyssnade på det försåtliga sätt som lockar ut på förtroendenas hala is, där mer än en ko har halkat. Mot sin vilja var hon imponerad. Själf tillhörde hon den af storstäderna utdifferenterade intellektuella typ, som egentligen inte tror på någonting, inte har energi för något. Den naiva urkraften hos skollärare Folkesson imponerade på henne. Här var en man, som vågade göra sig löjlig och säga saker, som ohjälpligt skulle ha fällt hennes noble kusin. Hon betraktade hans uppstrukna tupé, som kom en att tänka på kulturell ungdomsrörelse, hans illasittande löjliga kläder, som tydligt röjde mannen, för hvilken en sådan sak, som att bry sig om hur man är klädd är något fullständigt otänkbart.

— Det är bestämdt mannen för dagen, tänkte hon, och hennes tanke fortsatte omedelbart:

— Man finge skicka honom till en riktig skraddare, och så finge han raka af mustascherna.

Och medan hon tänkte på detta, hörde hon sina öron fyllas af ett obestämdt sorl af idella fraser. Hon uppfattade något om elisk skönhet, själarnas harmoni och rätten att älska samt om plikten att alstra det nya släktet i skönhet och frihet.

Hon såg upp.

— Ursäkta mig, sade hon, men jag föll i tankar. Ni har väl inte friat till mig under tiden?

När riksdagsman Folkesson den kvällen kröp ned i utdragssoffan i sin vindskammare i Klockgjutaregränd, var han fullkomligt hufvudyr af lycka. Han tviflade efter de ord statsministern sagt honom, då han vid afskedet egenhändigt fände hans cigarr, icke ett ögonblick på, att han inom en vecka skulle bli kallad till konungens rådsbord. Men märkligt nog var det kanske icke detta, som fyllde honom med den största sällheten. Snarare var det det, att en kvinna af en ras och skönhet, som föreföll vara från en annan värld än hans egen, hade intresserat sig för honom så påtagligt som hon hade gjort.

Han kunde icke somna af sinnesrörelse. Han steg upp, drog bonjouren utanpå nattskjortan, ställde sig framför spegeln, och i det han härmade talmannens i kammaren något gälla röst, sade han:

"Herr statsrådet Folkesson! Herr statsrådet och chefen för kungliga trafikdepartementet!"

Så satte han sig på soffkanten, reste sig med den hållning af blandad nonchalans och allvarstygnd statsmannavärdighet, som han i hemlighet måste afundas statsrådet

S:ta Birgittaskolan

Textilarbeten. Gardiner, Broderier och Spetsar

Regeringsgatan 19-21

Linneutstyrselar, i största urval.

Mattor, Gardiner, Möbelyger, Dräkttyger.

Konstnärligt verkningfulla mönster och färgsättningar. Prover sändas till påseende. Angiv noga vad som önskas.

Henstfliten, G:la Högskolan, G:teberg.

Klingenstjerna, samlade med allvarlig min samman en imaginär papperslunta, satte pincenezen på näsan och började.

— Om man, herr talman och mina herrar, läser kunglig majestäts nådiga proposition rätt, så tror jag...

Gipshundarna på värdinnans byrå lyssnade med ett uttryck af oföränderligt belåtet gillande till statsrådet Folkasons försvar för k. m:ts nådiga proposition.

Det första han gjorde följande morgon var att skriva följande bref:

Kära Ranka!

Efter moget öfvervägande har jag kommit till den bestämda uppfattningen, att vi icke längre passa för hvarandra. Hvarje förbindelse mellan människor, som icke älska hvarandra, är ur etisk-social synpunkt osedlig. Man måste därför i enlighet med sin plikt mot sig själf och det kommande släktet följa sitt hjärtas kraf för att nå den rätta personliga utvecklingen. Men detta behöver jag ju icke säga till dig, som för någon tid sedan på logen i ett såväl till form som innehåll briljant anförande utvecklade dessa moderna och jag vågar säga det riktigt präktigt radikala synpunkter på kärleksfrågan. Tack för de orden från en kvinna så högt begåfvad och så besjälad af radikala idéer som du.

Med lätt hjärta postade han detta bref till sin fästmö i Påskallavik.

Under de närmaste dagarnes lopp hade riksdagsman Folkeson mycket brådtom. I kammaren mottog han handtryckningar och dunkningar i ryggen af vänner och meningsfränder och lät t. o. m. intervjua sig af en middagsstidning, hvars tecknare samtidigt förrättade den viktiga politiska handling, som består i att för första gången karrikera ett blifvande statsråd. Riksdagsman Folkeson förstod till fullo vikten häraf för sin blifvande karriär och i stundens öfvermod lät han förleda sig till en del mycket skarpa uttalanden om slentrianen i förvaltningen, särskildt i trafikdepartementet, hvars Augiasstall han förklarade sig kallad att rensa.

Medan journalisten glad gick ned till sin redaktion med en skandal i sin blocknotes, tog den intet ondt anande riksdagsmannen en bil till friherrinnan Gyllenstaaff, till hvilken han låtit invitera sig på middag. Friherrinnan tog emot honom med ett sprudlande intresse för honom. Hon var färdig med honom, men hon njöt obeskrifligt af att se honom pösa i den fasta tron, att han bara behöfde räcka ut handen för att ta henne. Hon ledde konversationen med en capriciös kvickhet, som alldeles förbryllade riksdagsmannen, som visserligen tänkte mycket och ofta, men rätlinjigt som en järnvägsskena och som andligen föll pladask på nosen, hvar gång den kvinnliga logiken behagade göra ett litet sidosprång.

— Ett glas vin, sade friherrinnan plötsligt, bara ett enda för min skull, och när ingen ser det!

Riksdagsman Folkeson tvekade länge. En aning om de kvistiga problem, lifvet stundom kan bjuda till och med en riksdagsman från Påskallavik uppsteg för hans inre syn. Dricka vin? Hm. Den absoluta nykterheten hade alltifrån hans ungdom varit den fasta medelpunkten i hans lif, trappstegen för hans karriär, hans ungdoms dröm och hans mannaålders hopp. För två dagar sedan skulle ett oändligt öfverlägset löje ha mött den, som ifrågasatt att riksdagsman Folkeson skulle dricka ett glas vin. Med den fasta

karaktärens breda hand skulle han ha viftat bort frestaren. Men nu stod han plötsligt inför något, som han verkligen kände vara en frestelse. Gånge den kalken ifrån mig, länkade han, och hans blickar bönföllo: fresta mig inte.

Men han mötte endast ett par falska lockande, strålände ögon, som med kall grymhet kände sin makt att tvinga honom och som länkade använda den:

— För min skull!

Riksdagsman Folkeson led. Men då räddade hans förträffliga samvete situationen genom att förse honom med ett skäl.

— Nåväl, sade han, för att visa, att jag har karaktär nog att dricka utan att förfalla.

Och därmed lät han ett bräddfullt glas tung, doftande och stark madeira från 1848 rinna ned i sin strupe. Den strömmade som eld i hans ådror.

Han harskade sig som han brukade göra i kammaren, när talmannen ropade hans namn, och skulle just under inflytande af vinet i väl valda ordalag och med framförande af sakliga synpunkter framföra sitt frieri, då beljanten anmälde statsrådet Klingenstjerna. Riksdagsman Folkeson märkte strax, att han blef öfverflödig. Statsrådet behandlade honom med sådan maliciös artighet, att han hastigt tog afsked, inom sig lofvande, att göra det heft i kammaren för sin övan.

Utkommen på gatan kände han, att det gamla starka vinet gjorde honom yr i hufvudet. Han beslöt att ta en promenad. Först köpte han en kvällstidning, som också bragte honom två sensationella underrättelser. Den första var friherrinnan Gyllenstaaffs förlofnings med statsrådet Klingenstjerna, den andra var en intervju med honom själf, i hvilken han med fasa såg sina uttalanden till förvrängning skärpta och förstörade. Redaktionen hade härtill fogat några försmädliga rader, där det talades om riksdagsman Folkasons politiska harakiri och det försäkrades att någon demission af den nuvarande trafikministern alls icke var på tänkt.

Riksdagsman Folkeson stod stilla, rof för tanken, att detta måste vara en elak dröm, ur hvilken han skulle vakna.

Tanken att han skulle vara försmädd af en person, som han räckte sin hand, föreföll honom fantastisk, sagolik, orimlig. Något sådant hade aldrig hänt. Allt hade hittills gått honom väl i handom, hans bana hade löpt ljus och rak mot målet. Och plötsligt hade en kvinna dumpit ned och satt krokben för honom. Riksdagsman Folkeson snyftade. Politiskt harakiri... nej det är för hård!

Han gick halft medvetlös framåt gatan utan att veta, hvar han gick. Ett ögonblick genomfors han af en hädisk önskan, att det aldrig hade funnits någon goodtemplarloge i Påskallavik.

En blek morgongryning silade in genom fönstret i vindskupan i Klockgjutaregränd, beglänste gipshundarna, som med en stoiskt oföränderlig min af filosofisk upphöjdhet betraktade riksdagsman Folkeson. Han företedde dock en ganska ömkansvärd anblick. Håret stod i en fuklig krans kring pannan, ansiktet var likblekt och förgränd. En allvarlig kris hade skakat hans själ, som dock icke var ämnad till annat än att hysa en oföränderlig belåtenhet med sig själf och lifvet. Med darrande händer hade han störtat i sig två glas konjak, därefter hade han

rusat ut och gått någonstädes, hvar visste han inte, han hade bara gått och gått på måfå, tills hans bondförnuffiga undermedvetna jag ledde honom till hans egen port.

Nu låg han och drömde, en mycket obehaglig dröm förresten. Han tyckte att han hade begärt ordet i kammaren, talmannen ropade hans namn, men han kunde inte besliga talarstolen, inte yttra sig, ty friherrinnan Gyllenstaaff hade tagit från honom hans hufvud och gifvit honom ett främmande glödgadt klot i stället. Förgäfvets liggde han henne om att få igen sitt eget hufvud, så att han kunde tala. Det började redan mumlas i kammaren, man flötade och undrade och talmannen ropade allt högre:

— Herr statsrådet Folkeson!

Han vred sig i kval.

— Stig upp, Folkeson!

En kraftig röst klang i hans öron och han öppnade ögonen. Framför honom stod en ung kvinna, en välkänd gestalt med nyponfriskt ansikte och de gula flätorna i en kringla vid öronen och den hamrade broschen vid sin platta barm.

Hon kramade i handen ett bref, ett olycksaligt bref, som han själf hade skrivit.

— Hvad skall det här betyda, sade hon med en styrka, som kom honom att rysa.

— Be-betyda? Ingenting.

— Vågar du påstå, sade hon och satte händerna i sidan, att du inte älskar mig längre?

— Ne-nej, det vågar jag inte.

— Nå, ser du det!

Han satte sig upp i bädden. Hufvudet svindlade och han visste inte riktigt, om han drömde eller var vaken. Var det verkligen Ranka? Och hvarför var hon här? Hvad hade hänt? Han ansträngde sig att binda samman de brusna länkarna i den orsakskedja, som fört henne dit. Som skuggor i en fantastisk dröm föreföllo honom minnena från gårdagen.

Plötsligt for det ett stygn igenom honom. Politiskt harakiri! A, det var ett infamt uttryck! Han mindes hur det i vedervärdigt stora och skrikande typer hade slirrat emot honom från rubriken i tidningen: Riksdagsman Folkasons politiska harakiri! Han kastade en blick mot morgonfidningarna, som lågo på bordet, men han kände med sig, att han icke vågade öppna dem.

Och friherrinnan Gyllenstaaff!

Han stirrade på Ranka med minen af en man, som just är i begrepp att öfverlämnas åt skarprättaren.

Var det möjligt, att ödet kunde vara så grymt, var det verkligen sant, att han med ens hade fallit så djupt ned från de tinnar, han just stod i begrepp att bestiga?

— Här är ett telegram till dig, sade Ranka, det kom nyss. Det är kanske bäst att jag öppnar det, för det kan vara från den där slampan...

Innan han hade hunnit hindra henne, tog hon telegrammet och läste:

Påskallaviks goodtemplarloge hyllar sin representant, då han nu tager plats vid konungens rådsbord.

Men då böjde riksdagsman Folkeson hufvudet i händerna och brast i gråt. Och i hans värkande hufvud susade och sjöng det med spefull ton:

Statsrådet Folkeson, statsrådet Folkeson... Herr statsrådet och chefen för kungl. trafikdepartementet...

Pröva

Tuppens Zephyr

och Ni köper ingen annan.

Kungl. Hofjuvelerare

K. ANDERSON

Bordsilver

Praktkatalog gratis och franco.

Stockholm och Göteborg.

En svensk operettförfattare.

EN ENGELSK FÖRFATTARE till en mängd populära äfventyrshistorier tillfrågades en gång hvar han fick sina idéer ifrån. — From feeding with my eyes open, svarade han.

Det är knappast troligt att Anders Eje eller som han i det borgerliga lifvet heter, redaktör Axel Essén, har funnit Stockholms restauranger lika gifvande som Londons torde vara, men så mycket är säkert, att han hämtar sina motiv från den verklighet, som omger honom och som han omsätter i litteratur på sitt snabba tidningsmannasätt. "Kessers generalkupp", Oscarsteaterns nya operett, som är bearbetad från Anders Ejes bok med samma namn, tilldrar sig visserligen delvis i Sydamerika, men så har författaren också själf varit där och fått en munfull af Buenos Aires.

Historien om hur George Kesser kom till världen berättar Anders Eje för Idun vid ett sammanträffande strax före premiären, och det är en ganska underhållande historia, som vi icke vilja undanhålla våra läsare.

— Vid krigsutbrottet beställde Dahlbergs förlag en bok af mig för att utges i en serie krigsböcker i 25-öres upplagor. Jag fick då den idén, att jag skulle skriva om hur kejsar Wilhelm blef bortröfvad och fördes i största hemlighet till England, där han hölls dold, under det att en dubbelgångare till honom spelade rollen af kejsare inför sitt trogna folk. Men när jag hade en trettio, fyrtio manuskriptidor färdiga, ringde förläggaren på och sade: "Stoppa för all del, de här krigsböckerna går inte alls!" Nå, så fick Dahlberg löfte om ett annat manuskript och min krigsbok hvilade sig ett tag. Men idén ville inte släppa mig och så gjorde jag om

den till "George Kessers generalkupp" med sydamerikanskt motiv. Som sådan stod den först att läsa som följetong i Stockholmstidningen och så fick Bonnier hand om manuskriptet. Jag tänkte han skulle ge ut den i billighetsupplaga, men han blef så förtjust i den, att han ville kostas på den en ordentlig utstyrel. Ja, inte mig emot. Då boken kom ut, skref Randel i Svenska Dagbladet, att det var en "operettroman", som med några enkla handgrepp skulle kunna bli en utmärkt operett. Den tanken slog ned i mig och jag ringde genast till Daniel Fallström, som också recenserat boken, för att få veta hans mening. Det dröjde inte länge förrän jag talat vid Ranft, och han satte sig i förbindelse med Fred. Winter, som skulle sätta musik till George Kesser. Det var i oktober 1915 och efter ett par månader var alltsammans klart. Sen har det tagit någon tid innan vi kommit

Anders Eje, som skrivit "Kessers generalkupp".

E. Holmén foto.

så långt som till Oscarsteaterns scen, men nu är det i alla fall färdigt. Hur det skall gå med operetten vet ingen i denna stund, ty det finns få saker, som äro så ovissa som utgången af en premiär. Jag tycker att musiken är tilltalande. I alla händelser bryter den med valsoperettens alla traditioner. Där finns nog en vals och en riktigt vacker vals, — men det är ingen som dansar efter den Originellt, inte sant?

Medan herr Essén väntat på att få se "Kessers generalkupp", uppföras, har han icke legat på latsidan. "Kejsaren från Madagaskar", har sett dagen och utgått i tre upplagor, hvardera på 6,000 — George Kesser har också gått i tre, men med endast 4,000 exemplar i hvarje — och nu håller författaren på med hvad han kallar "en lustspelsroman", "Dollarmiljonen". Kanske få

vi se både den och "Kejsaren af Madagaskar" i dramatisk form. Det beror på det öde, som öfvergår "Kessers generalkupp".

Anders Eje är nästan förvånad själf öfver sin egen utveckling till äfventyrsförfattare.

— Jag har väl skrivit en tio volymer före Kesser, säger han, men de ha varit byggda på det psykologiska intresset. "Hans hustrus förflutna" till exempel är en äktenskapsroman, men inte finns där några inslag af äfventyr inte. Men det ligger väl i blodet, kan jag tro. Min fars morbror var Herman Bjursten. Han har skrivit "Gyltas groffa", en bok, som ingen människa numera skulle kunna läsa äfven om de försökte. Jag har försökt, men det går inte. Men det var sådant som folk ville ha på den tiden. — Innan vi skiljast ut i löfte af författaren om ett litet bidrag snart. Ty han skrifer sådant "som folk vill ha" nu för tiden.

ELISABETH KREY.

Kvinnoporträtt

60 år fyllde den 23 januari fröken Anna Dahlgren i Djursholm, där fröken D. i många år innehåft befattningen som bibliotekarie vid folkbiblioteket. Fröken Dahlgren är yngre syster till fröken Lotten Dahlgren och således dotter till "Fredrek på Ransätt".

Anna Dahlgren.

Alice Tornberg.

till dagskrönikan.

kes sida uthärdade de dryga representationsplikter, som följde med hans ställning. Som änka bodde hon i sin egendom vid Järnbrogatan och för de lidande och betryckta voro alltid hennes dörr och hennes hjärta öppna.

I sitt hem i Borlänge afled plötsligt af hjärtförslamning för några dagar sedan fru Amelie Ericson, född Lindberg, maka till grosshandlaren och fabrikören C. Theodor Ericson.

Under sitt 30-åriga äktenskap stod hon med sitt klara förstånd och outtröttliga arbetsförmåga alltid vid sin makes sida vid startandet och upparbetandet af hans affärsverksamhet, och som moder till sju barn efterlämnar hon minnet af en sällsynt kärleksfull och uppoffrande kvinna.

Med sin lifliga och verksamma natur räckte hon äfven till för att hjälpa de fattiga i samhället och var dessutom medlem af Hvita Bandet och Föreningen för kvinnans politiska rösträtt.

Med henne bortgick en i ordets fulla bemärkelse god kvinna.

Clara Sundberg.

Amelie Ericson,

Nyligen afled i Stockholm fröken Alice Tornberg i en ålder af 73 år. Född i Haparanda, där fadern var köpman, har fröken T. under en lång följd af år varit bosatt i Stockholm, där hon utöfvat en storartad välgörenhet i det tysta. Då fröken Tornbergs testamente nu blifvit känt finner man, att hon gjort storartade donationer till ett sammanlagdt belopp af 80,000 kr. för olika behjertansvärda ändamål.

Arkebiskop Sundbergs efterlämnade maka Clara Sundberg, född Koch, afled den 20 januari i sitt hem i Uppsala efter en kort sjukdom i en ålder af något öfver 81 år. För den äldre generationen framstår ärkebiskopinnan Sundbergs gestalt tydligt, där hon troget vid sin ma-

Fröken Axeline.

En blyertsskiss af
HILDUR DIXELIUS-BRETTNER.

(Forts.)

FRÖKEN AXELINES ANNU VACKRA ögon voro fyllda af en mors lifliga oro, där hon med båda sina händer sträckta mot läkaren såg upp på honom.

Denne var nervöst förbindlig, han bar alltjämt den svarta silkesduken lindad om sin hals.

"Jag är ledsen, Madame, det är dåligt med honom, mycket dåligt — en sinnesrörelse och det kan vara sluf — en ny blödning — men ni har gjort den långa resan," han gjorde en tveksam axelryckning. — "Ja, ni får gå in till honom, Madame — men största försiktighet, om jag får be."

"Ack, ni kan vara lugn, Monsieur," fröken Axeline sväfvade rundt och sökte sin pompadour, så baddade hon ännu en smula eau de Cologne på sina tinningar och följde så efter läkaren ut i korridoren. De hade gått ett par steg, då hon hejdade honom.

"Men, herr doktor — denna mademoiselle — hvem är hon?"

Läkaren gjorde en höjning på axlarna och en lika välfalig handrörelse.

"Jag vet inte — en väninna förmodligen."

Fröken Axeline nickade tyst. De stannade utanför dörren, läkaren öppnade den, bugade sig och hon trädde ensam in i rummet.

Det var ett stort halvmörkt rum, en liten nattlampa brann borta i hörnet, där stod en säng. Ljudlöst tyst sväfvade fröken Axeline dit bort. En liten mörk kvinnofigur reste sig och blef stående i halfdunklet vid fönstret.

Den sjuke låg på rygg med ögonen öppna, så log han.

"Fröken Axeline — är det ni?" sade han matt och räckte henne sin hand.

"Ja, det är jag — men inte tala — inte tala — kandidaten — vi ska vara lugna," hon nickade. Men stora klara tårar föllo stilla från hennes ögon, ned på den gulhvita, genomskinliga handen, som hon stod och höll mellan sina. Så lade hon den varsamt ned på täcket och drog fram en liten stol.

"Nu skall jag stanna hos kandidaten," sade hon och satte sig.

Men så såg hon bort till fönstret, där stod den lilla mörka gestalten kvar i halfdunklet. Fröken Axeline sått några ögonblick, så reste hon sig och gick fram mot flickan. Ett par mörka uttrycksfulla ögon i ett fint, blekt ansikte sågo emot henne.

Fröken Axeline stod ännu några ögonblick.

Så räckte hon fram sin hand.

"Hvad heter ni, mitt barn?"

De mörka ögonen höjdes emot henne, det for en lätt sky öfver de bleka kinderna med deras vackra kontur, så böjde hon först hufvudet, så den bara, hvita halsen, så följde hela hennes lilla fina gestalt i en bugande hälsning af obeskrifligt behag — hon kysste fröken Axelines hand.

"Jag heter Jeanne — Jeanne Daroux," sade hon lågt.

Fröken Axeline var vunnin.

VII.

En Elisabethsyster hade hvarje natt vakat hos den sjuke.

Hon infann sig också i kväll. Tyst kom hon inskridande i rummet i sin svarta dräkt, hennes ansikte var blidt och stilla under den hvita pannbindeln.

Fröken Axeline gick emot henne, de talade några ögonblick hviskande, där de stodo i rummets midt, dit skenet af den lilla lampan

knappast nådde. Det blef bestämdt, att syster skulle vaka äfven i natt, men sedan ville fröken Axeline göra det, i kväll var hon blott alltför trött.

Borta vid fönstret sått den unga flickan med det hvita ansiktet mot lampluset.

Fröken Axeline gick fram till henne.

"Ni skall väl också gå, mitt barn — ni sover väl hemma?"

Flickan hade rest sig, en blodvåg sköt öfver hennes kinder, hon fattade fröken Axelines hand mellan sina.

"Ack, låt mig stanna — jag har brukat få göra det — då jag blir trött, har jag brukat lägga mig där," hon visade bortemot ett hörn.

Fröken Axeline var altererad.

"Ni drifver mig inte bort från honom —

Dityramb till den svenska fattigdomen.

NÄR SIAREN PÅ BERGET TIGER,
när väktaren hängt sitt horn på
spiken,
när vårdkas slocknat och när
kafren faller
ur handen på det ilbud, som har
svikit,
då ropa vindar och då tala stenar.

Det blåser nord i landet;
det yr kring fjällens låga åsar.
Gud signe vinden,
vår hälsas och vårt armods vind,
vår stora, sköna fuktans vind.

I gator och i gränder glödde febern,
och landet var en cancan
kring kalfvens gyllne belät,
när stor en värld förblödde.
Då fryter brödet.

Mitt land, du kanske snart får känna
guldets vanmakt,
du all vår äras och vår knapphets
land.
—Förvandla guldet d å till bröd, I
svenske!

Välsignad nordanvind,
välsignadt armod, svälten, o m den
kommer,
för fattiga och rika lika,
ty bättre är den agan
än gudaboret Sverige
föruan allvar och sin höga gärning
— syftet —
som ristades i runor öfver Svithiods
vagga
i urtid utaf Allfar, Gud och Kristus!

Kanske än en gång han träder
från koja eller sloff, den stark e
mannen,
han väckes utaf gudaborna röster
— profeten!

Han griper gisslet:
"Af fadershuset
I hafven gjort en krämarbod
och stulit brödet ur de ringes
munnar!"
TORSTEN WILNER.

säg, att ni inte gör det," ögonen bönföllo varma, det lilla hufvudet böjdes ned mot fröken Axelines hand i samma rörelse af mjukt behag.

Hvem kunde motstå — åtminstone inte fröken Axeline.

"Ja, stanna då — stanna i Guds namn," sade hon nervöst och skyndade öfver rummet, men vände och hviskade ännu en gång till Elisabethsystern: "Om han vaknar och frågar efter mig eller om han blir sämre — då ger ni mig säkert bud. Ni ser trött ut, men i morgon natt får ni sofva."

Så gick hon.

Elisabethsystern satte sig på den lilla stolen vid sängen. Ur den stora svarta påsen, som hängde i ett band öfver hennes arm, tog hon upp ett par bönböcker i nötta skinnband, lösgjorde radbandet med krucifixet från sitt skärp och hängde det öfver sängstolpen.

VIII.

Tre dagar hade gått.

Aftonsolen lyste in i fröken Axelines rum, där en knippe bleka, halfvissnade parmavioletter spredde en svag doft bland det dansande solstoffet.

Fröken Axeline hade sökt sig några ögonblicks hvila på sin soffa. Endast hvila, på sömn var ej att tänka, därtill hade hon allt för mycket att grubbla öfver.

Det var sluf — i förmiddags, då de som vanligt sutto hos honom, hon och den unga flickan, hade det kommit. Plötsligt, oväntadt utan någon som helst yttre orsak hade en röd blodström vället fram öfver de bleka läpparna — det hade varit sluf på några minuter.

Fröken Axeline grät stilla där hon låg. Hon hade telegraferat till kandidat Gans. Men huru glad var hon ej ändå, att hon kommit, att hon fått vara hos honom i det sista.

Men allt detta — allt detta — fröken Axeline fick ej tänka på det nu — det var annat som fordrade alla hennes tankar.

Flickan — den lilla varelsen. "Var god mot henne, fröken Axeline, hon är så ensam," hade han sagt, då han ännu knappt orkade tala. Hvad hade fröken Axeline kunnat neka honom då — om han bedt henne sälja sin själ, hade hon lofvat honom.

"Var lugn för henne, kandidaten," hade hon sagt, "jag skall ta vård om henne."

Ta vård om henne — på hvilket sätt skulle fröken Axeline hålla sitt löfte och ta vård om henne? Det fanns egentligen endast ett sätt — att ta henne med — behålla henne hos sig. Fröken Axeline kände tanken väl ansvarsfull, men egentligen icke tung — hon var för söt den lilla varelsen. Men hon visste ju egentligen ingenting om henne. Hon var en liten sjuttonårig pariserflicka, men hvad för slags flicka? Föräldralös — det visste hon — hon hade uppfostrats hos sin farfar, som kallades doktor, men efter hvad fröken Axeline förstått var han mera att betrakta som en kvacksalvare, vilketens specialitet var att bota njurlidande med en viss sorts dekott, som han själf kucklade ihop. Fröken Axeline hade anledning att tro, att den lilla varelsens barndom inte varit vidare glad. Nu hade hon i två år skaffat sig en liten inkomst med att göra utkast till filigransarbeten för en liten obscur juvelerarefirma.

Det var nästan allt hvad fröken Axeline visste om henne. Men ack — hvad betydde också det hvad hon varit — var det inte

Ett societetsbröllop.

långt viktigare hvad som kunde bli af henne.

Och hon var söt — och hur rörande var hon ej i sin sorg, hur ömt hade det ej varit, att se henne ligga snyttande vid den döde — den som kan sörja så måste vara god — huru hade man ej nästan med våld fått föra henne ut ur rummet. Nu var hon säkert åter där, hon hade fått lof att komma tillbaka, då han var svept och allt var i ordning.

Ja, det var för ömt med henne — fröken Axeline hade stigit upp och gick fram öfver golfvet.

Då knackade det, en hastig nervös knackning och den unga flickan stod i dörren. Hon kom emot fröken Axeline.

"Mademoiselle," de smala hvita händerna med de spåda armlederna sträcktes ångestfullt emot henne. — "Ni måste komma in — jag tycker ibland att han andas," ögonen stodo dallrande fulla af tårar.

Fröken Axeline tog hennes händer.

"Ni måste lugna er, barn," hon slog i ett glas citronvatten och räckte henne, "se här — drick det här — ni får ej vara därinne mera — det är för mycket för edra nerver."

Flickan skakade plågad på hufvudet och såg ångestfullt upp på henne.

"Jo, jo — jag tycker ibland alldeles att han andas."

"Han andas inte, barn," fröken Axeline tog hennes hand och förde henne bort till soffan.

"Sitt upp här," hon stoppade några kuddar omkring henne, "sitt här och hvila er."

Flickan lutade hufvudet tillbaka mot soffans ryggstöd och slöt trött, som viljelös ögonen.

Fröken Axeline satt bredvid och såg på henne. Det var egentligen första gången, hon såg henne utanför sjukrummets halfdager.

Hon var för söt där hon låg — profilen sluttade så vackert från hjässan, hvarje drag rent och fint, de långa, svarta, böjda ögonfransarna skuggade mot kinden, som var dunig och mjuk — man skulle ha kunnat taga henne för fjorton år där hon låg.

Hon hade legat alldeles orörlig några minuter, då det började rycka och rycka i ansiktets linjer — stora tårar trängde fram under de sänkta ögonlocken, så plötsligt satte hon sig upp, gömde hufvudet i fröken Axelines knä och snyttade. Fröken Axeline strök en smula nervöst öfver det svarta håret.

"Gråt inte, lilla barn — gråt inte." Men inom sig sade fröken Axeline: "Jag tar henne med — jag tar henne med — Gud vare oss båda nådiga."

IX.

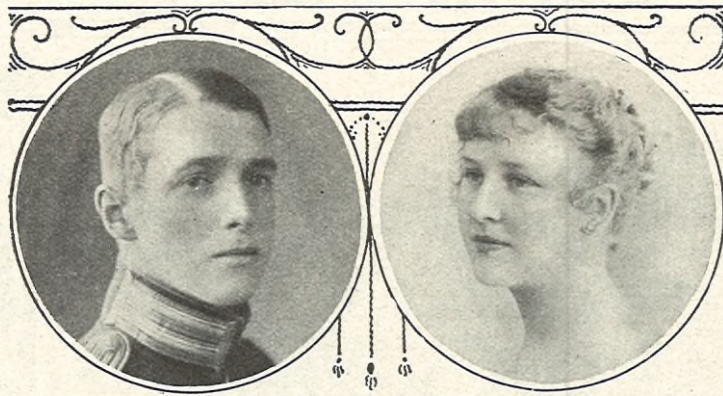
Det var två dagar senare.

En droska rullade fram på en knagglig gata i en af Paris' utkanter.

Fröken Axeline och den unga flickan voro på väg till monsieur le docteur Henri Daroux — farfadern.

De hade åkt långt, öfver en fimma, ändlösa dammiga gator, hästen började bli trött, vid minsta stigning gick han fot för fot.

De sutto i hvar sitt hörn i droskan. Fröken Axelines svarta tafikappa var grå af damm, parissolen hade blekt de röda rosenknopparna i hennes hatt. Den unga flickan satt spenslig och blek i sitt hörn, hennes mjuka svarta klänning var kort och läm-

Arméflygaren, löjtnanten vid Norra skånska infanteriregementet Tor von Johnstone och fru Sigrid Johnstone, född Krumlinde.

nade de små välformade fötterna i de svarla en smula genombrutna strumporna fria högt öfver vristen, en liten enkel svart toque gick djupt ned i pannan, som aftecknade sig som ett smalt hvitt band ofvan de fintecknade ögonbrynen. En lätt svart chiffonslöja fladdrade för minsta luftdrag framöfver och inramade hennes ansikte och den bara halsen.

Hon är söt — blott alltför söt, tänkte fröken Axeline för hvarje ögonkast på henne. Nu skulle de snart stå inför farfadern.

"Ack, Mademoiselle," hade hon sagt, "det är inte nödvändigt att tala med honom — alldeles icke nödvändigt — jag kan följa er ändå — han bryr sig inte om hvar jag tar vägen — han har inte gifvit mig en franc i år."

Men fröken Axeline hade blifvit allvarsam.

"Jag skulle kunna tro, att ni är otacksam, barn. Ni har säkert att tacka er farfar för mycket — hvad skulle det ha blifvit af er om han ej funnits, då ni stod hjälplös i världen."

En lätt rodnad hade färgat de duniga kinderna, de mörka ögonen hade lyfts mot fröken Axeline, i ett uttryck af betagande barnslig skuldmedvetenhet hade hon böjt sig och kysst hennes hand.

"Ni har rätt, Mademoiselle — förlåt mig."

Men hon hade varit mycket tyst hela vägen.

"Har er farfar varit sträng emot er?" hade fröken Axeline frågat.

Hon hade gjort en lätt höjning på axlarna.

"Inte sträng precis — men han förstår inte en flicka," hon hade blifvit sittande och sett framför sig med ett litet veck mellan ögonbrynen, så hade det slätats ut och hon hade tillagt:

"Hur skulle han också kunna göra det — han hade ju endast en gosse — och det var pappa."

Fröken Axeline hade nickat, de hade åkt tysta långa stunder.

Fröken Axeline kände djupt ansvaret af det steg hon nu stod i beredskap att taga. Men det syntes henne vara det enda möjliga. Hon hade lofvat att ta vård om henne, ett löfte, som var henne heligt. Och fränsett detta — fröken Axeline måste erkänna det för sig själf — skulle det ha varit henne oändligt svårt att lämna den lilla varelsen. Hon var för söt, blott alltför söt för att lämnas ensam åt ett ovisst öde. Nej, det fanns intet val — och som för att godtgöra sina små betänkligheter nickade hon vänligt åt den unga flickan.

"Det är väl icke kallt — ni är väl icke för tunnklädd, mitt barn?"

De hade kört in på en trång gata, den

gick lång, rak, i en skarp stigning och öfver dess krön satt aflonsolen och dallrade sällsamt röd mellan ett par höga svaria popplar, som flankerade gatan.

"Där är det," sade flickan och visade på ett hus till vänster.

Det var ett gammalt trevåningshus med gröna fönsterluckor. Ett intensivt stekos trängde ut från en liten svart port, därinne brann en röd eld i en ugn, framför ugnen stod en karl i stort hvitt förkläde och en rund hvit mössa och vände ett spett med ett osande köttstycke framför elden. I porten hängde som skylt långa spett, på hvilka plockade, knappt mer än tumslånga få-

gelkroppar sutto uppträdda.

Då droskan stannade vände sig karlen vid ugnen, så kom han hastigt fram i dörröppningen, hans ansikte var kopparrött och glänsande af svett och han höll alltjämt spettet med köttstycket i handen.

"Jeanne — petite Jeanne," han viftade med den lediga handen mot den unga flickan, "hvar har ni hållit hus — vi ha sörjt er som död — min hustru har sannerligen gråtit öfver er."

Men Jeanne steg värdigt ur droskan.

"God dag, monsieur Dupont — jag är glad att se er igen — den här vägen, Mademoiselle, den här vägen," och hon tog fröken Axeline lätt vid armen och visade på hufvudingången till huset.

Men fröken Axeline hade fått syn på de små grågula nakna fågelkropparna på spettet.

"Åh, det är rysligt — våra lärkor och svarlor — ni fransmän äro förfärliga — kom, mitt barn, — jag kan inte se det —" hon tog flickans arm och de försvunno in i den mörka portgången.

Men monsieur Dupont ryckte på axlarna och gick tillbaka till sin ugn.

"Nicole," ropade han till hustrun, som satt och plockade kramsfågel i ett litet kyffe innanför, "det var Jeanne — petite Jeanne — hon var dame — må du tro," han skrattade och vände spettet, som osade och dröp, "och hade lagt sig till med förkläde — hon såg dygdig ut som madonnan själf. Men hon kommer nog att få en het stund uppe hos grand-père är jag rädd," han skrattade igen.

Just då hade fröken Axeline och hennes sällskap stannat framför en dörr i en trång halfmörk förstuga i tredje våningen.

"Mademoiselle — förlåt mig," de mörka ögonen sågo med en smula nervositet i uttrycket upp på fröken Axeline, "förlåt mig — skulle ni ej vilja dröja här ett ögonblick — medan jag går in och förbereder grand-père på ert besök."

"Jo, det är kanske bäst," fröken Axeline såg sig om efter en möjlighet att få sätta sig, "men skynda på, barn," hon gick bort och satte sig på en liten rotkorg, som hon fått syn på vid väggen, "skynda blott på."

Flickan nickade, drog i en klocksträng, man hörde en klocka pingla till innanför. Så hördes steg, dörren gick upp, flickan försvann in med en snabb slingrande rörelse som den, som har sina skäl att frukta, att dörren skall slås igen midt för hennes näsa.

(Forts.)

VÅRA DAMER

HAROM KVÄLLEN GJORDE VI, ETT LITET sällskap, vid 7-tiden en skidfärd rundt Djurgården.

Det var en gnistrande grann kväll: den gamla parken med de ständigt sig öppnande utsikterna öfver den eldstrålade staden, Söders höjder och Saltsjökvärr och det lilla Djurgårdsbrunn, från hvars fönster det lyste så inbjudande ut öfver snön. Men mörkt var det och kallt, och långt ifrån något promenadväder för genomsnittsstockholmaren.

Vi hade icke kommit långt, förrän vi mötte en ensam flicka på skidor. Nå, det var ju ingenting att fästa sig särskildt vid, men efter en stund mötte vi en till, så två i sällskap och så två ensamma igen, allt inom loppet af en kvart.

— Det var märkvärdigt så mycket flickor det är ute i kväll, sade då en i sällskapet, hvad kan vara orsaken till det?

1. Norrlandsflickor deltaga i en täflan. 2. Genom snöklädd skog. (Fröken Astrid Bäckström, mästarinna för Stockholm 1917.) 3. En dam i backåkning — en kuriositet, som knappast bör uppmuntras. 4. Så kan det gå. 5. En skidtäfling för damer från Stockholm. 6. "Är fröken färdig?" Fröken Sigrig Viking, Djurholm — en af våra bästa skidlöperskor och den första stockholmska, som tagit skidlöparmärket. 7. Långa

PÅ SKIDOR.

— Det är inte alls märkvärdigt, fick han till svar af en annan. Så är det jämt nu för tiden. Det är flickorna, som slutat sina kontor och platser och äro ute och öfva sig. Du såg ju, att ingen af dem var särskildt van skidlöperska. De ha ingen annan tid på dagen ledig till öfning, därför gå de ut på kvällarna. Ty ut måste de ju.

— Jaså...

— Ja, det har blifvit andra tider för våra skidlöpande flickor just nu, fillade den först talande efter en paus. Världskriget och vårt eget läge ha på ett oanadt sätt visat hän på önskvärdheten af att hvar svensk, som kan bli kallad att försvara sitt land, äger färdighet i att gå på skidor, och faktiskt är, att kvinnan ryckts med af det hastigt ökade allmänna intresset, hvilket varit så mycket lättare som ju skidloppning är den kanske härligaste idrott som finns. För den som har ögon att se med, är det icke svårt att ob-

vägvinnande glid. 8. En bild, som talar för sig själf. 9. "Hon börjar bra!" 10. Ett par trefliga skidkläder (11. Fröken Nanny Sandström, en af Sveriges bästa skidlöperskor.) 11. Full fart i spåret. 12. Utan stafvar lär man in balanseringen. 13. En glad skidlöperska i modern dräkt. 1, 2, 4, 8, 9, 11, 13. Th. Modin foto. 5. W. Lamm foto. 6, 7, 12 O. Halldin foto.

"Det här är som i sagoboken."

En liten fröken på skidor.

servera, hur mycket talrikare våra damer börjat förekomma på skidor i stadens omgivning under de sista vintrarna och ej minst i år. Vidare har ju skidloppning införts som ett af profven för idrottsmärket, och hur mycket görs det ej för flickorna och barnen. Nu senast ha ju våra parker öppnats för dem att åka skidor uti — en utomordentligt viktig åtgärd, ty alla ha ju inte tid att följa med sina barn långa vägar utanför staden hvarenda förmiddag, när de vilja åka skidor. Jag glömmar aldrig, när jag för ett par år sedan kom upp i Kronobergsparken med min lilla fyraåriga dotter för att lära henne åka skidor. Vet ni hvad som då hände Karin? Jo, polisen kom och tog henne! Polisen kom och tog mitt barn och körde bort henne! Men nu har det Gud ske lof blifvit andra tider, och ej minst för att vederbörande börjat intressera sig för barnens skidåkning har kvinnan dragits med!

Den talande hade fullkomligt rätt, och han gaf uttryck åt, hvad många tänka och veta.

Skidloppningen är verkligen en idrott, som man lär sig älska af hela sitt hjärta och hela sin själ och som man blir trogen ett lif igenom, ty man kan idka den, hur gammal man än blir, om man är frisk och kan gå. När man kommit i den snöklädda skogen, när man går öfver slätter och sjöar en strålande solskensdag eller en månskenskväll, blåsa alla bekymmer bort och det kommer en frid och ett lugn öfver sinnet, som aldrig annars, och som verka godt för dagar och nätter. För att inte tala om enbart nöjet — se på våra unga flickor och pojkar, då de komma susande ned genom skogarna med rosiga kinder och glada skratt. Då är det godt om man lärt sina egna barn åka skidor, och bör känna ett styn i hjärtat, om man icke gjort det. Enhvar bör kunna se huru skidloppningen bidrager till att skapa mod och beslutsamhet hos kvinna som man på samma gång den för dem ut i naturen i frisk luft utan damm, till motion, ljus och sol.

Många tro, att det är så svårt att lära sig. Men ett större misstag kan man knappast göra, ty skidloppning är tvärtom den lättaste af alla idrotter. Den som skrifver dessa rader har lärt flere damer om fyrtio år och däröfver, och efter cirka tre lektioner på ungefär en timma hvar gång, ha de kunnat så mycket, att de ledigt följt med på längre utflykter — exempelvis från Stockholm till Djursholm — med större sällskap. Och om det går så bra för fyrtioåringar, hur mycket lättare skall det då ej vara för dem, som äro yngre!

Det gäller bara att gripa sig verket an.

Den viktigaste betingelsen för att kunna fullt njuta af en skidfärd och ha verkligt nöje och behållning af den är att man har ordentlig utrustning. Att i detalj beskrifva en sådan här tillåter ej utrymmet, men vi vilja peka på de två viktigaste detaljerna, hvilka man ibland ser försummade.

Det allra nödvändigaste är märkvärdigt nog icke att ha ett par fina skidor utan ett par goda, väl anpassade bindningar. Ett par fyrtio-kronors skidor med dåliga bindningar äro mig till ingen glädje, medan man kan reda sig utmärkt med ett par tolf kronors skidor, som ha goda bindningar. En sådan bör ha tåjärn så inställt för foten att densamma slicker fram obetydligt framför järnet — finns endast tårem utan järn bör densamma vara väl fastkilad samt så hårdt insnörd att tån slicker mycket litet ut framom remmen. Iaktages dessa saker klarar man sig alltid, och ej minst bör man hjälpa barnen, så att deras fötter sitta ordentligt i bindningarna — följden blir ju annars att fötterna slinta hit och dit och skidorna med dem. De senare bli med andra ord omöjliga att styra, arbetet blir tredubbelt och nöjet går bort.

Den andra detaljen i utrustningen är fotbeklädnaden. Litet hvar borde numera kunna förstå, att det icke duger att komma med högklackade tunga kängor på skidor, men ändå kan man få se det icke så alldeles sällan. Pjäxan är hvad man skall ha på sig, och den bör vara sulad.

Ett lika intressant som nödvändigt kapitel att vidröra, då man skrifver om våra damer på skidor, är det om klädedräkten.

Desto bättre synas de dagar vara i det närmaste definitivt förbi, då den som ämnade gå en vinter på skidor skaffade sig den bekanta, tjocka grågröna vadmalsdräkten med hellånga kjolar, hvilken var på en gång det mest opraktiska och det mest stillösa och osköna en kvinna öfver hufvud taget kunde sätta på sig, när hon skulle ut i Guds fria natur en strålande vacker solskensdag på vintern. Visserligen ser man den ännu någon gång, men den verkar som en gengångare och är i regel också minst ett par tre år gammal.

Moderna idéer ha gjort sitt intåg och med dem en vackrare och ändamålsenligare beklädnad. För det första har man då lärt sig att skilja på hvad som behöfs för en kortare skidfärd för några timmar i närheten af en stad under ringa köld och ingen blåst, hvilket kan vara ungefär detsamma som en förmiddags sportlif vid en plats sådan som Åre — och å andra sidan en längre skidfärd, det må vara från en sådan stad som Stockholm eller uppe i Jämtland och Dalarna.

Det kan tryggt sägas, att i det förra fallet behöfver man sannerligen icke mycket på sig, och att det finns få tillfällen för en kvinna att kläda sig så trefligt som då och verkligen låta fantasien och färgerna spela.

Hvit mössa, en rätt lång vinfärgad sweaters, hvit klädeskjol slutande strax nedom knäna samt höga gråstickade raggstrumpor — se där en förtjusande komposition. Hvit sweaters, grön kjol och grön mössa kan också vara mycket vackert och blått är likaledes en mycket klädsam färg. Nu för tiden finns det ju också mycket tyg att välja på för den som vill och kan låta sig en dräkt, men de böra helst vara af det tunna, släta, impregnerade slaget, hvaraf kunna sys blus och byxor eller kappa och byxor — i båda fallen med något trefligt bälte. De tjocka tygen böra i regel undvikas, ty om man vill vara varmt klädd är det bäst att taga tjockt på sig inunder.

Möjlighet att skänka ytterligare stil och färg åt det hela gifva visserligen de nu så

moderna långschalarna, hvilka ju i något fall till och med kunna sätta pricken öfver i:et, men de få användas med förstånd, så att de åtminstone synas vara medförda för något praktiskt ändamåls skull. I annat och många fall är det då exempelvis bättre att rundt lifvet vira en af de bekanta hvita islinorna, de kunna vara mycket stilfulla och på samma gång nödvändiga. Ingen borde helt enkelt gå utan dem, som går på skidor i trakter, där det öfverhufvudtaget finnes isar. Men en sådan sak som en långschal utanpå en vindrock borde icke få förekomma, äfven om det är aldrig så vackert, ty det är den oförfalskade och offentligt demonstrerade ändamålslösheten.

En helt annan sak blir klädseln på längre utflykter och i all synnerhet på fjället. Då gäller det allvar på ett helt annat sätt än vid smärre utflykter, och utrustningen måste göras till föremål för den mest noggranna på erfaret folks råd slödda omvårdnad, och utgör för öfrigt ett långt och särskildt kapitel, som faller utom ramen för detta lilla kåseri. Erinras må blott att tvenne "plagg" då tillkomma såsom absolut oundgängliga, nämligen en tät vindkappa, under hvilken tröjor och sweaters kunna ökas eller minskas vid behof af större eller mindre värme, samt ryggsäcken, där dessa senare plagg jämte andra nödvändighetsartiklar förvaras.

Ryggsäcken borde förresten alltid medföras på skidfärd, hur lång eller hur kort densamma är. Det finnes nämligen öfver hufvud taget ingen idrott eller kroppsrörelse, som är så grundlig och allsidig som skidåkning. Om man fryser aldrig så mycket under en vanlig vinterpromenad på stadsgatorna, blir man genast varm då man gått en stund på skidor, och därför kan det vara bra att kunna taga af sig något öfverflödigt plagg och stoppa det i ryggsäcken för att sedan åter taga det på sig när man kommer in någonstades och börjar frysa. Att kunna i säcken medföra torra plagg till ombyte, exempelvis om färden ställes till ett utvårdshus, förökar i oanad grad nöjet af utflykten — man bör blott komma ihåg, att först söka vid en kakelugn eller dylikt uppvärma hvad man haft i ryggsäcken.

På frågan om "byxor eller kjol?" skola vi ej tillåta oss ingå. I den har hvar kvinna redan sin egen mening och torde besvara den utan att fråga oss män till råds. Och så godt är det. Så slippa vi bland annat ansvaret för hur det ser ut. För vår lilla del föredraga vi emellertid den korta kjolen såsom varande vackrare och kvinnligare och nära nog lika praktisk. Byxorna äro emellertid införda öfverallt utomlands, ej minst vid de stora mon-

däna vintersportplatserna, och om ytterligare några år torde de väl ha kommit hit på allvar, vare sig man skulle försöka göra något till eller ifrån. Ännu så länge väcker det någon uppmärksamhet vid gång genom staden på väg ut till skogen, och rekommenderas därvid att öfver byxorna hafva en tunn kjol, som när man kommer utanför staden lätt kan häftas af och stoppas ned i ryggsäcken. När man väl är ute i terrängen fänker ingen egentligen på annat än det som är bra att ha när man åker.

Större frihet kan lämnas vid valet af hufvudbonad, och på detta område kan med fördel kvinnans smak och uppfinningsförmåga göra sig gällande. En mängd trefliga sporthattar finnas ju numera i alla affärer, och härvidlag kunna ju våra damer äfven välja i dem, som tillhandahålla herrekiperingsartiklar — ej minst äro de grårutade, brättade engelska mjuka herrhattarna trefliga. Och virkade mössor i alla färger finnes det ju också godt om. En varning må dock här inläggas mot de hättor, som täcka hela hufvudet. De äro i regel alldeles för varma och bli därigenom obehagliga och till och med skadliga genom att de alldeles utestänga den friska luften från hufvudet.

ERIK PALLIN.

Anna Nordgren.

Några minnesord.

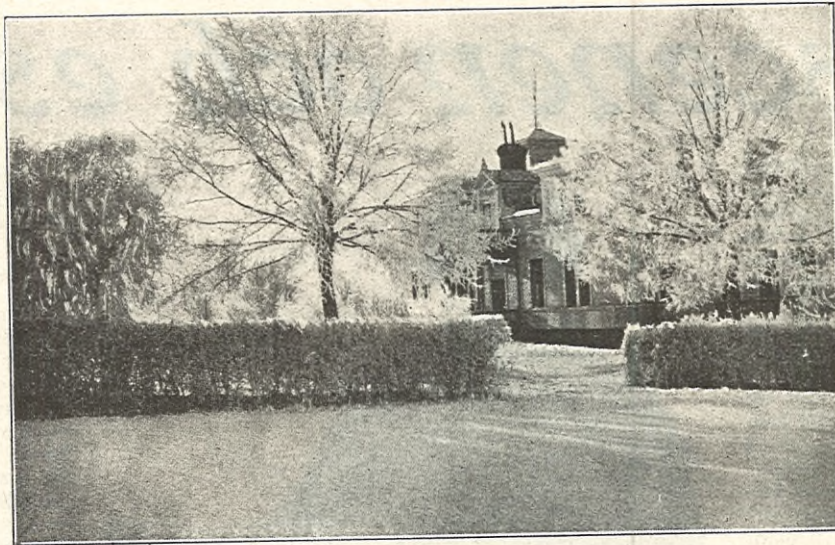
NÄR I HOSTAS BUDSKAP KOM OM ANNA Nordgrens död, hade en rätt lång tid förut penseln fallit ur hennes hand och några år hade gått sedan hon varit bosatt i hufvudstaden. Men vännerna af hennes konst och hennes personlighet mindes henne som om hon ännu lefvat ibland dem.

I dessa dagar väckes den framstående målarninnans gärning åter i åtanke genom den minnesutställning, som föreningen Svenska Konstnärinnor — af hvilken dock Anna Nordgren i lifstiden icke var medlem — nu har anordnat i Liljewalchs konsthall. Midt bland hennes verk lyser där oss till mötes ett karaktäristiskt självporträtt — formligen lyser med klargula lockar vid pannan och lefnadsmod i blicken. Käckheten har nog redan mött ett och annat att ta en dust med, men munnens glädt bestämda drag tar detta godmodigt, ja, som ett skämt.

För sitt goda humör och sin originalitet var Anna Nordgren också alltid eftersökt i sällskaps- och kamratkretsar, alltför ordnade förhållanden var hon ej riktigt lämpad för, bohémelivet i 80-talets älskvärda form passade henne bäst. När hon kom ut i främmande länder och hennes konst vann förståelse och hennes hjärta vänner, föreföll detta henne helt enkelt och naturligt. För henne var intet land främmande, att man

Anna Nordgren.

En ny helpension för unga flickor.

BEHOVET AF HEMSKOLA PÅ LANDET GÖR sig i Sverige, där våra skolformer ha en genomgående enhetlighet, icke så starkt gällande som på många andra håll. Men det är otvifvelaktigt, att de få helpensioner vi äga, äro mycket eftersökta och att det finns plats för ännu flera.

Helpensionen vid Aringsberg, som fröken Elsa Kjellander efter mångårig erfarenhet som skol-föreståndarinna öppnade föregående höst, är en sådan hemskola, som synes ha de bästa förutsättningar att bli värderad. Aringsbergsskolan ligger 15 minuters väg från Alfvesta station, högt och friskt på en ås med utsikt öfver sjön Salen. Undervisning meddelas enligt läroverkens kurser i alla skolämnen, språk, slöjd, teckning och musik. Eleverna kunna äfven få tillfälle deltaga i trädgårdsskötsel och i hushåll, om så önskas. På grund af det ringa elevantalet, som kan mottagas, kan undervisningen rätta sig efter individens förmåga och krafter. Därför är Aringsberg särskildt lämpligt för elever som önska forceras, men äfven för sådana, som behöfva gå långsammare än hvad elementarskolans kurser fordra.

som utlänning skulle ha något att strida emot föll henne därför inte in, och en människa stod henne lika nära, i hvilken del af världen hon än träffade henne. Om hennes förmåga att öfverallt känna sig hemmastadd talar ett af hennes infall. På fråga hur hon redde sig med språket, när hon en gång slagit ned sina bopålar i Holland, svarade hon efter att ha funderat litet: "Ser du, det är nog det, att jag inte kan tiga på något språk."

Att inte kunna tiga på något språk, detta låg också i Anna Nordgrens konst. Den som skrifer dessa rader såg en gång på nittio-talet på en af de jättestora tafvelutställningarna i Paris på långt håll en målning med en säregen färgton, en personligt funnen, artistisk förfinad nyans, som oemotståndligt drog besökaren till sig. Taflan var svensk, konstnärens namn var Anna Nordgren och arbetet var prisbelönadt. De irländska interiörerna — målningen var en af dessa — huru nationellt karaktäristiska de än voro, talade så tydligt sitt eget kosmopolitiska språk om en utsökt konstuppfallning, att de

Bord och taburetter i jakaranda af Sidney Gibson.

måste slå igenom i flera länder. Och de talade också om något annat: ett allmänmänniskt drag i dem vittnade om den förstående känslan med det trånga lif, som skildras, med arbetet i hyddan, med modern, som vandrar den skumma vägen framåt som ensam skydd för sina små. Detta medkänslans breda demokratiska drag var betecknande för Anna Nordgren.

Konstnärinnans förmåga att förstå människorna träder också till mötes i hennes porträtt — skada att de i så ringa grad äro representerade på utställningen. Ett af dem minns man alltid, och särskildt porträttet

af fröken Strindberg, hvilket är förträffligt som målning, monumentalt som människoskildring. Som prof på målarninnans porträttkonst kunde man önska just detta till Nationalmuseum, där märkligt nog intet arbete af henne finnes.

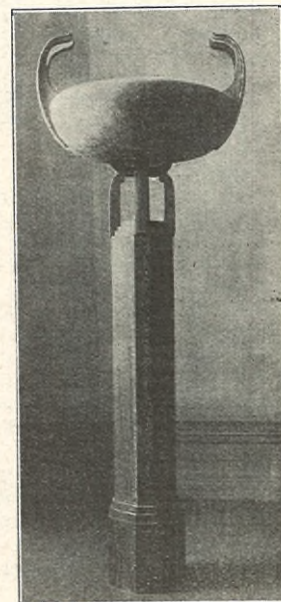
När Anna Nordgren i början af 1900-talet kom hem till Sverige och på allvar bosatte sig här igen, röntede hon af både konstnärer och kritik ett snarast kyligt mottagande. Tiden hade vuxit ifrån henne. Hon hade varit för länge borta — mera än 20 år — och sådant hämnar sig. Hon förstod det ej. En ny konstriktning hade brutit fram, och för hennes konst hade man ej sinne. En tafla är väl lika god hvar den är målad, om den för resten duger, sådan var hennes mening. Till en början tog hon oförståendet lätt och sorglöst, men med tiden fick hennes goda humör en knäck. Hon stod för ensam i striden och kunde inte kompromissa. Hennes övertygelse som hon troget behöll till det sista, var den, att konst icke är ett tillfälligt mode, utan liksom allt sant mänskligt har sin betydelse hvar och när det träder fram.

Och när ett litet hvarf af tid får gå — då får hon helt säkert rätt.

HILDA SACHS.

En liten utställning på Konstföreningen.

SIDNEY GIBSON OCH HENNING MÖLLER utställa tillsammans hos Konstföreningen möbler och vaser, som påkalla intresse på grund af det försök till skapande af nya stilar, som de bägge konstnärerna gjort. Arkitekten Henning Möller bidrar med några rumsinredningar och har lyckats få fram några bra saker, men på det hela taget göra hans möbler intryck af att vara ännu icke afslutade experiment. Han utställer äfven några planritningar och interiörer till en villa vid Vättern, som byggts med tillvaratagande af gamla svenska arkitekturmotiv.

Bronsvas på stativ af jakaranda af Sidney Gibson. Ellquist foto.

Från scenen och estraden

JAG MINNS NÅGRA RADER I EN GAMMAL stockholmsnovell, där det skildras, hur en trogen operavän alltid infann sig i det Adlercrantziska sångartemplet vid Gustaf Adolfs torg, hvar gång någon af de klassiska operorna stod på programmet, företrädesvis Mozarts "Trollflöjten". Han hade sin gifna plats i hörnet invid prosceniet på fjärde radens sida, där sjönk han ned, lutade hufvudet mot väggen, slöt ögonen och lyssnade. Att betrakta lifvet på scenen kunde icke falla honom in. Det var Mozarts toner han ville njuta af. — I vårt biografidvarf torde det vara mer än ondt om så andäktiga lyssnare. Nu är det ögats århundrade — de stora barnen måste roas med bilderalbum, ju större virrvarr, ju grannare färger "planserna" bjuda på dess bättre. Därför går man också och "ser" en opera, hvilket förutsätter att det måste finnas något märkvärdigt att beskåda på scenen. Richard Wagner som icke blott var ett diktargeni utan en förbållt praktisk man, då det gällde teater, visste hvad han gjorde, när han lät dekorationsmålare och teatermaskinister prestera sitt yppersta som folie åt hans verk. Hans intuition sade honom hvad framtidens människor begärde. När nu Mozarts "Trollflöjten" därför upplefver sin renässans på vår Kgl. teater, sker det i en af regissör Harald André, dekorationsmålare Thorolf Janson och maskinmästar

G. Broberg plus dräktkompositören skapad scenbild, som nästan öfverskyggar musiken. Om den genialiske tondiktaren plötsligt stode upp ur sin graf och såge alla dessa regiens fantasmagorier, kunde han med skäl spörja: "Snälla herrarne, hvar blir det någon plats öfrigt för mej?"

Ja, kort sagdt, Kgl. teatern har ånyo bestått en uppsättning som blifvit ett evenemang, hvilket lyckligtvis icke uteslutit att Mozarts strålande tondikt ännu en gång häfdat sin idella rangställning, alla sceniska effekter till trots.

Utförandet hedrar vår lyriska scen. Hr Stockman i Taminos parti väcker en odelad njutning med sin kantabla stilenliga sång och som Nattens drottning är fru Skilondz, hvilken sjunger rollen på god svenska, naturligtvis en mönstergill tolkarinna. Vidare erinra vi om fröken Rydqvists vokalt och dramatiskt tillfredsställande Pamina; detsamma kan sägas om herr Oscar och fru Gelhaar-Båge som Papageno-Papagena, och herr Svedelius' Sarastro, ehuru den sistnämnde förringar sin klangfulla bassång genom ett anmärkningsvärdt dåligt textuttal. — Det är att hoppas att Trollflöjten åter blir en repertoaropera; dess musik är en förtrollande oas och behöfves som motvikt mot allt det moderna, andefattiga orkesterlarm vår tid producerar.

1. Herr Björne som Martin Luther i August Strindbergs skådespel "Näktergalen i Wittenberg" på Svenska teatern. 2. Slutscenen i Mozarts Trollflöjten på Kgl. tea-

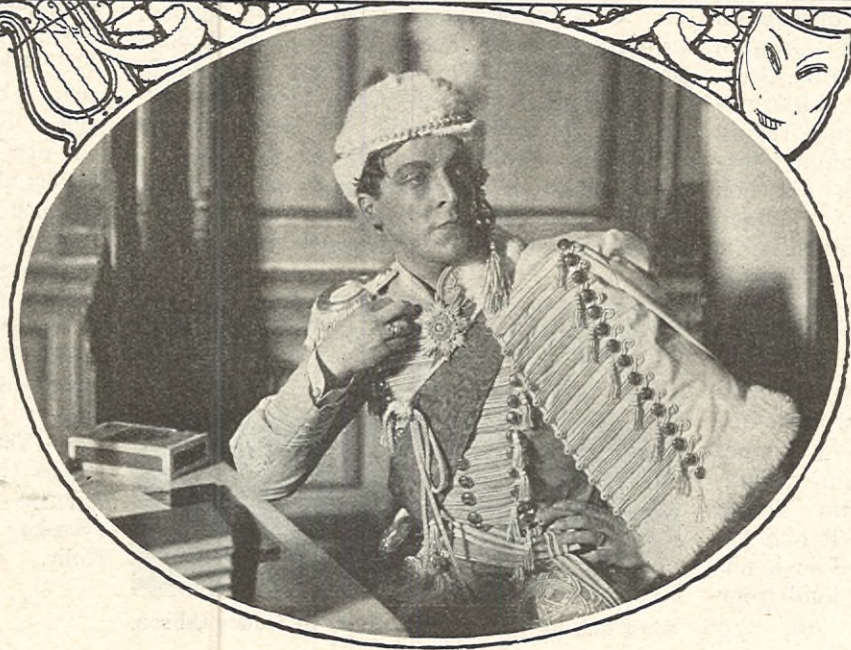
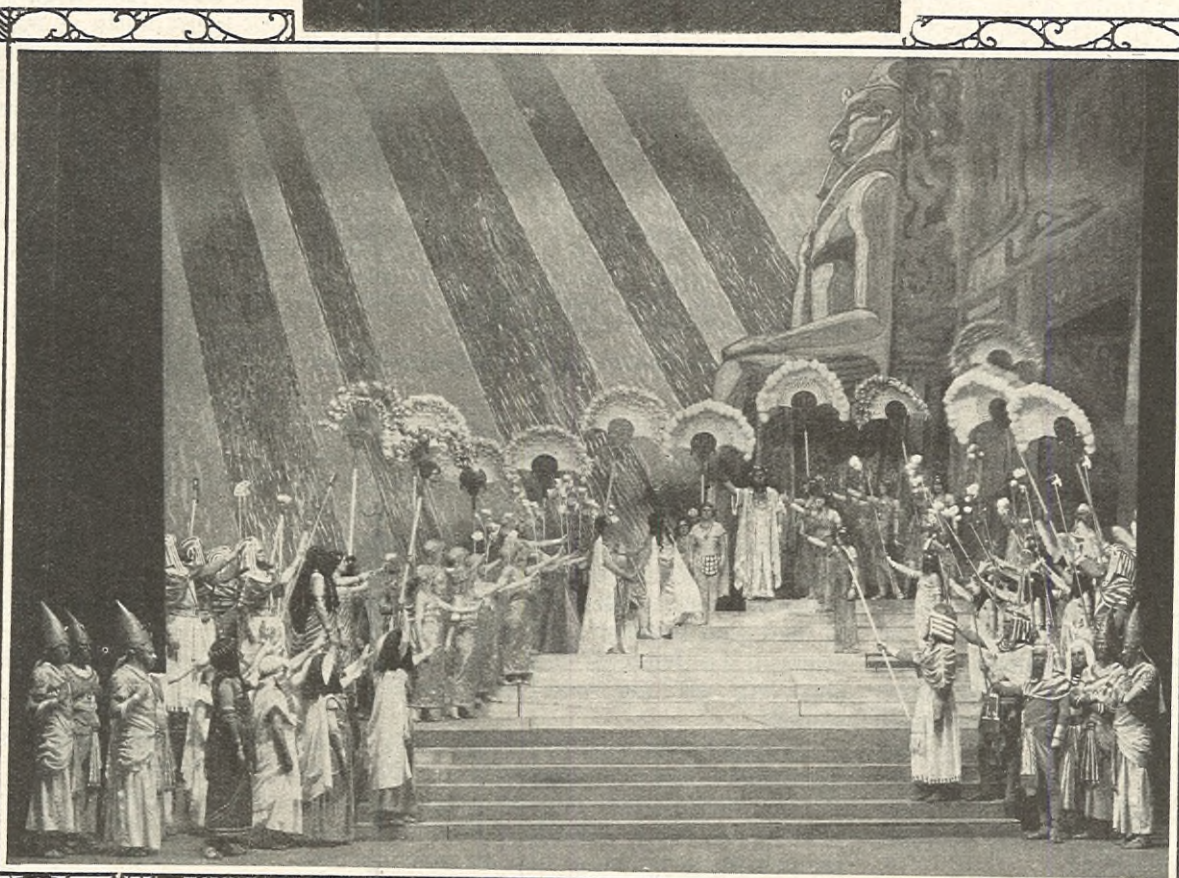
Svenska teatern har hedrat sig med att framföra August Strindbergs skådespel "Näktergalen i Wittenberg"; det har hittills icke spelats i Sverige, och fämligen litet läst torde det också vara. Som scenisk produkt ligger dess styrka i den dramatiska lifligheten och replikernas burdusa kraft — allt äkta strindbergskt. Men själfva teckningen af Martin Luther och af den upprörda tiden är mer än flyktig, med en rad af namn och omnämnandet af vissa historiska episoder inkastade i handlingen på ett ungefär, så att ingenting hinner bli samladt och taga gestalt. Gång efter annan erinras man om Mäster Olof, ehuru genialiteten här är utbytt mot en larmande och grof gåpåarton, som väl kan tänkas ge en föreställning om de yttre åthäfvorna hos tidens människor, men ej om deras inre lif. Hr Björne spelar Martin Luther och utvecklar en del kraft och patos, men han fångar icke intresset i nämnvärd grad, hvilket torde bero på att det finns så litet djup i rollen. För öfrigt är det en hel folkvandring af figurer, bland hvilka man minns herr Svennberg som en mystisk doktor Johannes, herr Ekman som Ullrich von Hutten, fru Teje i en ungmösinlagande gestalt o. s. v. — Den fulltaliga premiärpubliken föreföll ganska intresserad, men stämningen varslade icke om någon större lifslängd för stycket.

Anders Ejes äfventyrsoperett, "Kessers general-kupp", slog märkbart an.

Att författa operett-texter är en konst för sig och ligger i allmänhet "Over evne" för svenska pennor. Men Anders Eje visar att han har greppet, humöret och blicken för genren i fråga. Första akten är visserligen en smula odeciderad, men de två sista ge full ersättning i en rask och liflig handling, en underhållande dialog samt roliga kupletter. Operetten får ett schwungfullt utförande, fastän vissa detaljer af spelet voro svaga. Herr Niska i hufvudrollen är ställig och sympatisk — alldeles för sympatisk för en sådan skurk som George Kesser; sången klingar vackert från hans strupe, men den talade dialogen sluddrar han bort,

ett lyte som han delar med herr Ottoson, hvars repliker i första akten, åtminstone på premiären, voro omöjliga att uppfatta. Fru Pegel tar sig bra ut, men saknar ännu scenisk savoir faire, hvilket däremot fröken Lindzén och hr Schröder äga i hög grad. Deras duo i andra akten är också ett glansnummer i operetten. Hr Ringvalls genomskjutna president väcker skrattsalvor, baletten är charmant och uppsättningen vacker. När vi alltså summera det helas debet och kredit, blir resultatet en för de flesta parterna glädjande vinst. ARIEL.

3. Herr Niska som George Kesser i Anders Ejes operett "Kessers general-kupp" på Oscarsteatern. Atelje Jæger foto.

Prima Engelska
Antracitkol, Ångkol, Hushållskol,
Koks & Smideskol
ständigt på lager till lägsta dagspriser.
Telefoner: Namnanrop "Lavéns Kolimport"
LAVÉNS KOLIMPORT A.-B.
17 Mälartorget 17

SVÄLÖFS
LÖSA KORNFÄLINGOR
koka på 15-20 minuter,
försäljas blott i lös vikt.

NYA
WERMLANDS-TIDNINGEN
Grund. 1850 Karlstad Telefon 218
är Värmlands största och äldsta tidning.

Behagliga och
välgörande äro
GAHNS
runda tvålar:
*Lavendeltvål
Hafremjöltvål
Tallbarrstvål*

2-3 tsk. socker, 1/2 tsk. salt, 1 1/2 lit. potatis, 2 msk. smör (40 gr.), 1 1/2 dcl. tunn gräddre eller mjölk, 1-2 ägg, 1 tsk. salt (5 gr.), 1 tsk. socker (5 gr.).
Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 1 msk. stötta skorpor.
Beredning: Kålroten sköljes, skalas med tjocka skal och skäres i små tärningar. Dessa brynas vackert i ljusgula i smöret tillsammans med sockret och saltet under omkr. 3/4 tim. Potatisen borstas, skalas, kokas mjuk och drives genom purépress. Det kalla smöret nedröres i moset med en gaffel tillika med de uppvispade äggulorna och grädden. Kålrotstärningarna blandas med potatismoset, och sist nedskäras de till hårt skum slagna äggvitorna. En eldfast form smörjes med smör och beströms med stötta skorpor. Massan hälls i och puddingen gräddas i god ugnsvärme omkr. 3/4 tim. Serveras genast den tagits ur ugnen med tomatssås.
Vegetarisk selleripuré (f. 6 pers.). 2 sellerier, 1 morot, 1/2 portug. lök, 1 1/4 lit. vatten, 2 msk. smör (40 gr.), 3 msk. mjöl (30 gr.), 4 dcl. mjölk, salt, närsalt, hvitpeppar, 1 äggula.
Beredning: Rotsaker och löken ansas på vanligt sätt skäras i bitar, kokas mjuka i vattnet och passerar. Smör och mjöl fräses 2 min. purén och den uppkokta mjölken spädas på litet i sänder, salt och närsalt tillsätts och soppan får koka under röring 5 min. Den avsmakas med kryddorna, afredes med äggulan och serveras med rostadt eller stekt bröd.
Köttpudding à la Idun (f. 6 pers.). 4 hg. benfritt, stekt kött, 70 gr. smör, 2 tsk. finhackad lök, 1 hg. mjöl, 5 dcl. kokande mjölk, 3 ägg, salt, hvitpeppar.
Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 2 msk. stötta skorpor.
Beredning: Köttet skrapas och hackas fint. Smöret fräses med löken och mjölet 2 min., upphälls och röres, tills den svalnat. Då tillsätts äggulorna, en i sänder, och massan röres 10 min., hvar efter köttet blandas och stufningen afsmakas med kryddorna. Sist nedskäras de till hårt skum slagna äggvitorna, och massan hälls i en smord och brödbestörd puddingsform med lock samt får koka i vattenbad ofvanpå spisen omkr. 2 tim. Uppställes, garneras med skivor af inlagd gurka eller tomat samt persilja. Serveras med afredd sås, tillsatt med finhackad syltlök, pickels eller syltgurka, eller ock med brun skysås.
Sjömansbiff (f. 6 pers.). Se Iduns kokbok nr 486.

RECEPT:
Gratin på Jordärtskockor (f. 6 pers.) 1 lit. jordärtskockor, 3/4 lit. kokande vatten, 1 tsk salt (5 gr.), 3/4 msk smör (15 gr.), 1 tsk socker (5 gr.). litet hvitpeppar.
Vit sås: 1 1/4 msk smör (25 gr.), 4 msk mjöl (40 gr.), 3 dcl. jordärtskockspad, 2 dcl. mjölk, 1 tsk salt (5 gr.), 1/2 tsk socker, 1/4 tsk vitpeppar, 1-2 äggulor.
Till fatet: 1/2 msk smör (10 gr.), 2 msk riven ost, 2 msk finstötta skorpor, 1/2 msk smält smör (10 gr.).
Beredning: Jordärtskockorna sköljas, borstas väl rena, skrapas och läggs efterhand i ättikblandadt vatten för att ej mörkna. De sköljas änyo, påsätts i kokande, saltadt vatten och få koka mjuka, jordärtskockorna provas med en vispkvist, upphälls i durkslag, få kallna på duk och skäres i skivor. De fräses därefter väl i smöret tillsammans med socker och peppar.
Till såsen fräses smör och mjöl 2 minuter, spadet och grädden spädas på och såsen får koka 5 min. Den afsmakas med kryddorna, afredes med den uppvispade äggulan och får sjuda.
Ett eldfast fat, eller helst ett fat af silfver, smörjes med smör, beströms med ost, begjutes med litet af den vita såsen, och därpå lägges ett hvar jordärtskockor, litet riven ost och sås. Så fortsättes, tills det blir två varf jordärtskockor och tre varf sås. Öfversta varvet skall vara sås, som beströms med resten af osten och de stötta skorpor samt begjutas med det smälta smöret. Serveras till lunch eller som mellanrätt.
Mosspudding (f. 6 pers.)
Se Iduns kokbok nr 891.
Kålrotspudding (f. 6 pers.)
1 kålrot, 2 1/2 msk. smör (50 gr.),

KÖKSALMANACK
Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 4-10 FEBR. 1917.
SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; strömmingslundor med pressad potatis; mjölk; kaffe eller té.
Middag: Kalfstek i ugn med glaserade morötter potatis och salader; gratin på jordärtskockor; moss-pudding med biskvier.
MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafremjölvälling med frukt-kompott; omelett med svampstuvning. Middag (vegetarisk): Kålrotspudding med tomatssås; nypon-soppa med grädde och skorpor.
TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; uppstekt kålrotspudding; kaffe eller té; Middag: Vegetarisk selleripuré med rostadt bröd; kokt kolja med senapsås.
ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; stångkorf med potatis; mjölk; kaffe eller té. Middag: Ärt-puré med fläsk; tunna pankakor med sylt.
FREDDAG. Frukost: Smörgåsbord; rismjölsgröt med mjölk; stekt sill med lök och potatis; kaffe eller té. Middag: Sjömansbiff; strutar med grädde.
LORDAG. Frukost: Smörgåsbord; lappsko (rester från fredag) med rödbetor; mjölk; kaffe eller té. Middag: Ärtpuré med stekt bröd; panerad fläsk med potatis-mos.

FRÅGOR
ENHVAR LÄSARE AF IDUN ÅGER rätt att i denna afdelning framställa förtydningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekröens. Dock förbehåller sig redaktionen oinskränkt befogenhet att utesluta de frågor, hvilka anses sakna mera allmänt intresse. Hvarje publicerad fråga kommer att besvaras, och utbetalas för det bästa svaret, å någon af hvar nidan införda frågor, som insändas till redaktionen senast 6 dagar efter detta nummers dato ett pris af 10 kronor.
Nr 52. Då jag endast genomgått en vanlig folkskola, vore jag mycket tacksam få anvisning på några bra allmännbildande böcker, och hvad jag skall läsa för att bli fullt hemmastadd i den kvinnliga rösträttsfrågan och sociala frågor. Intresserad ung fru.
Nr 53. Finnes något medel mot kronisk äggvita? Har hört sägas att örtmedicin skall vara bra. Hvar erhålla tillförlitlig sådan? —a.
Nr 54. Kan veronal räknas till dödade gifter. Är den största dosis en fullvuxen människa tål känd? Amatörexperimentator.
Nr 55. Vill någon af Iduns läsare vara vänlig och gifva mig ett godt råd. Jag skulle önska att helt ägna mig åt välgörehets- och barnhärtighets tjänst och fullständigt gå upp i det. men är fattig så jag måste förtjäna mitt uppehälle genom att vara guvernant. Här finns intet fält och lämnad som jag är helt åt mig själf hemfaller jag lätt åt egna grubberier, då jag däremot vill glömma mig själf och endast tänka på andra och deras välbefinnande. Tacksam för svar till Anne-Marie.
Nr 56. Bedes om upplysning hvar någon plats på landet finnes (helst där tillfälle till arbete gifves) där ung man som tidtals är hemfallen åt spritmissbruk möjligen ka få bot för sitt begär. Är för öfrigt frisk och stark och af god familj.
Nr 57. Omständigheterna tvinga mig att — trots de svåra tiderna — fortsätta min själfständiga verksamhet med husmoderskurser, men jag måste flytta dem 1 april till lämpligare ort än där jag nu bor. Hvar skall jag väl finna en framtidsplats? Vore det ej lämpligare att för närvarande endast försöka med ett mindre pensionat, (jag har

PHOSPHO-ENERGON-PILLER
FÖRORDAF AV LÄKARE
vid allmän svaghet, nervositet, öfveranstängning och sömnlöshet.
SÄLJES ENDAST I APOTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kontrollant: PROFESSOR A. VESTERBERG.

Agra
Yog-Margarin

VOLTA ELEKTRISKA VÄRMEAPPARATER
göra husmodersyslan
:- lätt och angenäm :-
ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET
VOLTA
- ULVSUNDA PR STOCKHOLM -
Besök vår utställning Birger Jarls-gatan 21.

FRÅGOR
ENHVAR LÄSARE AF IDUN ÅGER rätt att i denna afdelning framställa förtydningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekröens. Dock förbehåller sig redaktionen oinskränkt befogenhet att utesluta de frågor, hvilka anses sakna mera allmänt intresse. Hvarje publicerad fråga kommer att besvaras, och utbetalas för det bästa svaret, å någon af hvar nidan införda frågor, som insändas till redaktionen senast 6 dagar efter detta nummers dato ett pris af 10 kronor.
Nr 52. Då jag endast genomgått en vanlig folkskola, vore jag mycket tacksam få anvisning på några bra allmännbildande böcker, och hvad jag skall läsa för att bli fullt hemmastadd i den kvinnliga rösträttsfrågan och sociala frågor. Intresserad ung fru.
Nr 53. Finnes något medel mot kronisk äggvita? Har hört sägas att örtmedicin skall vara bra. Hvar erhålla tillförlitlig sådan? —a.
Nr 54. Kan veronal räknas till dödade gifter. Är den största dosis en fullvuxen människa tål känd? Amatörexperimentator.
Nr 55. Vill någon af Iduns läsare vara vänlig och gifva mig ett godt råd. Jag skulle önska att helt ägna mig åt välgörehets- och barnhärtighets tjänst och fullständigt gå upp i det. men är fattig så jag måste förtjäna mitt uppehälle genom att vara guvernant. Här finns intet fält och lämnad som jag är helt åt mig själf hemfaller jag lätt åt egna grubberier, då jag däremot vill glömma mig själf och endast tänka på andra och deras välbefinnande. Tacksam för svar till Anne-Marie.
Nr 56. Bedes om upplysning hvar någon plats på landet finnes (helst där tillfälle till arbete gifves) där ung man som tidtals är hemfallen åt spritmissbruk möjligen ka få bot för sitt begär. Är för öfrigt frisk och stark och af god familj.
Nr 57. Omständigheterna tvinga mig att — trots de svåra tiderna — fortsätta min själfständiga verksamhet med husmoderskurser, men jag måste flytta dem 1 april till lämpligare ort än där jag nu bor. Hvar skall jag väl finna en framtidsplats? Vore det ej lämpligare att för närvarande endast försöka med ett mindre pensionat, (jag har

FERROL SINGER
ÄLDSTA MÄRKE
BÄSTA SYMASKIN
är det kraftigast apptignivande och mest stärkande af alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält fördrages det af den ömögaste mage. Vid blodbrist och svaghet af största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages af såväl barn som vuxna.
Tillverkas af
APOTEKET VASENS DRUG-HANDELS LABORATORIUM, STOCKHOLM.
Originalflaskor om 500 gram, Pris Kronor 2.25
BILLIGT! - Finnas å alla apotek - BILLIGT!
Alla som själva vilja måla i hemmen och önska ett utomordentligt vackert och hållbart arbete böra använda emaljfärgen **Chinalack**. Arsenikfri enl. nya giftstadgan. Erhålls hos alla färg-handlare.
Se till att Ni verkligen får Chinalack och tag ingen annan. Fabrikant: **Dorch, Bäcksin & Co. A.-B.**, Göteborg och Stockholm.

AN-MAN
VANILL- SOCKER
EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

SJUNG UT ÖVER HELA LANDET
att firman Ahlén & Holm har de bästa varorna, de erkänt billigaste priserna o. den största sorteringen. Stor praktkatalog, upptagande öfver 11,000 olika varurummer, sändes på begäran gratis, ej raktfritt.
Ahlén & Holm, Stockholm.

Bästa ingredienser
vid småbak förtjana bli behandlade med bästa jäsningemedlet. **Gooda-Jästmjöl** är bäst och pålitligast.
Säljes öfverallt i burkar å 15, 25 och 50 öre.
Handelsaktiebolaget Sten Sjögren & Co.

OXYGENOL-SALVA
Med vätesuperoxid

FERROL SINGER
ÄLDSTA MÄRKE
BÄSTA SYMASKIN

Mellin's Food
är bästa föda för svaga och klens barn i alla åldrar.
Stärkefritt - lättsmält.
Köpes i apotek, specerier och drogaffärer.

FAXIN
Bästa putsmedel för alla metaller.

OLAUS OLSSONS
ORDER-TELEFONER
Namnanrop: "Olaus Olssons"
KOLIMPORT A.B.

Ferrin
Fås på apoteken.
Bästa järnmedel
Utmärkt styrkande. Apoteket Lejonet, Malmö.

EN FREJATABLETT
lindrar den rejsammaste hosta

Bland Göteborgs tidningar står
Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning
främst
beträffande innehåll och spridning.

CLOETTAS GULD-CACAO
I vidstående förpackning säljes öfverallt!

En svensk läkares omdöme om Sasol-Tvålen:

Undertecknad, som dagligen används **Sasol-Tvål**, får härmed intyga, att nämnda tvål har en behaglig, aromatisk lukt samt äger en synnerligen uppmjukande och lenande inverkan på huden, fullt jämförlig med de bästa franska tvålars. Särskildt utmärkt har jag funnit **D'Sasol-Tvålen**, hvarför jag anser mig kunna förorda den samma till bruk af läkare, tandläkare, sjuksköterskor och alla dem, som i följd af sin sysselsättning äro nödsakade att många gånger om dagen aftvätta sina händer.

Stockholm den 15 November 1916.

KARL MALMSTEN.
Med. Doktor.

komplett uppsättning till 5 rum och kök) samt spara med husmoderskurserna till gynnsammare tider, eller eventuellt kombinera dessa med pensionatet? Ex. skolkökslärares.

Nr 58. Jag är en ensam själf-försörjande flicka med ett litet men varmt och trevligt hem. Hos mig vistas sedan 3 månader min systerdotter 18 år som jag låtit få deltaga i hjälpsystemkursen på vårt lasarett här i staden. Hon har förut vistats i sitt föräldrahem men som hon var olydig och svår att hålla till arbete och ordning trodde föräldrarna, att jag, som hon tyckte ha ett omsorgsfullt för, skulle kunna göra folk af henne. Och jag har ärligt försökt. Allt har jag gjort för att hålla henne hemma, allt hvad tänkas kan, hon föredrar att vara ute med unge män, än den, än den. Jag har bjudit hennes vänner hem och fin begäfvad ungdom till sällskap, inget hjälper, hon väljer då bara ut ett nytt offer bland de unge männen och så följa kurtis och möten. Till mina vänner har hon fått följa med, men antingen gör hon sig butter och ofreflig eller och sätter hon i gång kurtis och roligheter med mannen i familjen och på så sätt stängas alla dörrar för mig som för henne, och jag får gå här så ensam och ute-

sluten med min sorg och bedröfvelse. Med stor försakelse och sträfvän har jag kostat hennes uppfostran, extra lektioner och musikundervisning och en sommars vistelse i Tyskland och hon är talangfull och begäfvad. Talar jag med henne och ber henne inse det rätta eller orätta, svarar hon, att rätt och orätt finnes ej, det beror blott på olika uppfattning, och samvete och ånger är blott dumma människor, som bestå sig med. Jag är ej af den sortens människor, som missunnar ungdom glädje, — själf är jag ej så gammal — men jag lider af att veta, att hon underhåller förbindelser 2 å 3 åt gången och opphörligt växlar.

Vill inte någon riktigt med ungdom erfaren vara barmhärtig och ge mig ett godt råd hur jag skall bära mig åt, för att vi båda skall få frid, frågar Inga.
Nr 59. Jag ämnar mig hem till Sevrige för att bosätta mig där, men disponerar endast ett litet kapital på 12,000 kronor. Nu undrar jag om någon af Iduns stora läsekrrets ville gifva mig ett råd hur jag skall göra. Hade tänkt köpa en landegendom, men har blifvit afärdad af vänner i Sverige, som säga, att landegendomar i Sverige stå för högt i pris. Hur skall jag då bäst placera mitt kapital frågar Svenskamerikaner.

Nr 60. Vore tacksam om någon kunde lämna upplysning om hur lång tid det tar att lära till skolkökslärares. Även hur stora kostnaderna äro och hvart man bör vända sig med vidare förfrågningar.

20-årig Idun-läsarinna.
Nr 61. Finnes någon af Iduns läsarinor, som kan gifva 81-årig enkefru, som lever på sina räntor, råd om hvad man skall syssla med för att slå bort tankarna på sina ålderdomskrämpor. Tacksam för sv. är 81-åring.

Nr 62. a) Hur skall man på bästa och enklaste sätt sköta par-kettgolf, så att de blifva rena och få vacker glans? Hur ofta bör terpentin och bonvax användas?
b) Hur skall man hålla diskbänkar af zink blanka?

c) Huru få riktigt glans på gaspis? Hvilket putsmedel är lämpligast därtill?

d) Hur skall en nygift familj med inkomst af kr. 6,000 pr år jämte fria skatter lämpligen fördela utgifterna, för att inkomsten under nu rådande dyrtid måtte räcka till? Hyran incl. värme och varmvatten samt lön till jungfru utgör kr. 200 kr. månader.

Nr 63. Fattig, musikalisk landsbyggslärares, som länge intensivt önskat sig ett piano, för att med litet musik kunna skingra ensamhetsskänslan i långa vinterkvällar men ej har råd köpa sig ett nytt läsinstrument, frågar om Iduns läsare, läsarinor kunna föreslå något sätt att förverkliga min önskan. Finns något ställe där man säljer begagnade pianon på afbetalning.
En vars kassa ej tål vid stor åder-lätning.

Nr 64. Tänk om någon af Iduns läsarinor kunde ge mig ett godt råd, huru jag skall kunna vänta min lilla 6 mån. gamla flicka vid att »hållas fram». Alla mina försök i den vägen ha hittills varit fruktlösa. Teoretiskt bör ju den saken kunna lösas redan vid 3 å 4 mån. ålder. Mycket tacksam för ett godt råd är Bekymrad Mamma.

Nr 65. Vill någon af Iduns ärade läsarinor ge folkskollärares som skall sätta på några råd. Har förmaksmöbel i mörk mahogny samt vitt lackerat sängkammarmöbel.

Hurudana tapeter »gör sig» till dessa båda färger? Hurudana möbel skall jag välja till matsalen, för att få den möblerad för cirka 2 å 300 kr. men ändå ljus och lätt och näpen, så att den verkar flickrum. Tacksam för en liten vink är Skomamsell.

Nr 66. Kan någon snarast tala om för mig, om det finns någon hushållskurs i Stockholm, jag kan få genomgå under tiden 15jan.-15 febr. att lära god och fin matlagning, dukning m. m. Priset? Lena.

Nr 67. Min mor har en 62-årig trojänarinna, som vistats i hennes hus i närmare 25 år, men nu känner af en del krämpor och behöver vila. Var skulle hon kunna få en lämplig tillflyktsort för sina återstående dagar? I Stiftelsen för gamla tjänarinnor vid Vanadisvägen ha vi själva förskaffat oss upplysningar, men vi ville gärna få anvisning även på något annat ålderdomshem i eller utanför Stockholm samt få höra de närmare villkoren för en aspirants intagande där. Tjänarinnan är skriven i

Stockholm sedan 15 år tillbaka. Hennes hemort är egentligen södra Skåne, men efter så lång bortovaro torde väl hennes hemortsrätt och härmed sammanhängande utsikt till kommunalt understöd ha gått för-lorad. För benägna svar tackar på förhand Katinka.

Jag har en del mönster till kragar, dukar, kuddar, servettväskor m. m., som jag ritat själf. Då jag mycket väl behöfde förtjäna litet pengar extra, ber jag nu om råd hvart jag skall vända mig för att kunna få dem afyttrade. R. W.

Nr 69. Jag är mycket olycklig ty jag hyser en gränslös kärlek till en man, som jag ej har några utsikter att få. Denna känsla förlamar mig helt och hållet. Den hämmar min arbetslust, den tager bort all min lifsglädje och allt lefnadsmod, den lämnar mig ingen ro hvarken dag eller natt. Jag känner, att om detta får fortvara går jag under, då jag är mycket klen och nervös. För att glömma honom, har jag rest bort en tid, men då jag åter kommit hem och träffat honom upplägar min kärlek ånyo. Finns ingen bot för denna plåga? Finns det någon god bok som kunde bringa min själ i jämvikt? Hvad skall jag göra när sömnen flyr, och jag marteras af de kvalfullaste tankar. Kära Idun gif mig tröst, uppmuntran och råd! Fortviflad.

Nr 70. Känner någon af Iduns ärade läsarinor till något botemedel mot snarkning? Jag har en dotter som lider af denna åkomma, vilken mycket generar henne då hon vistas borta på resor, bor på pensionat o. s. v. Hon fruktar då alltid att störa sina grannar och sover af denna orsak illa. Tacksam för råd! Fru L.

Nr 71. Vill någon af Iduns läsarinor gifva mig ett råd huru jag skall bli af med en efterhängsen heshet. Blir alltid värre då jag talar mycket. Försökt med varma inandningar, hjälper endast för tillfället. För diet så jag tors ej använda starka medel. Ytterst tacksam för råd.

Bekymrad prenumerant.
Nr 72. Finnes det något hvilohem eller anstalt dit ett äldre fruntimmer kan få komma mot en afgift af 6 å 700 kr. pr år. Dämen i fråga är 70 år, frisk och behöfver ingen vård men slö och virrig i sitt tal ehuru hon ej alls är hvad man kan kalla sinnessjuk. Tröttsam är hon i hög grad i privat-hem men skulle nog ej bli besvärlig vid en sådan där anstalt. På någon sådan där välgörenhets-inrättning kan hon ju ej få komma då hon ju ej är helt medellös, men hennes inkomster räcka ej till en vanlig inackordering i privat hem. Jag har hört att det finnes hem för gamla damer där de få bo mest sänkt afgift, men kan hon få komma till någon sådan inrättning då hon är slö och virrig? Hvar skall jag få veta sattet att få in henne vid en sådan inrättning om det finnes någon?

Bekymrad Syster.
Nr 73. Finnes någon af Iduns läsarinor som lidit af en sjukdom som består i förtvining af rörelse-nerverna, och hvilken gör att personen i fråga blifvit alldeles oförmögen att röra sig, till sjukdomen kommer skakningar, kramp i kroppen, händer och fötter vridas ur lederna. Skulle vara mycket tacksam att få reda på om någon läkare finnes som känner något medel emot denna sjukdom. Har rådfrågadt många läkare men utan resultat. Syster.

Nr 74. Finns något verkligen effektivt medel mot mask i magen s. k. springmask? Är förekomsten af dylik mask skadlig för organismen? Dalkarl.
Nr 75. Kan varbildning i öronen möjligen botas på annat sätt än gen. operation? Hur blir hörseln efter operationen? 27 år.
Nr 76. 22-års flicka undrar om hon ej på något sätt kunde försörja sig själf och hjälpa sin mor utan att taga plats i familj, har förut innehafvt, sådan och genomgått husmodersskola. Är varmt fäst vid landet och intresserad af hus-djursskötsel. Har ej medel att kunna börja ett pensionat.

Fattig Flicka.
Nr 77. Har tänkt måla några mindre möbler med s. k. kinalack-färg. Fäster denna färg på vanligt, förr oljemålade trä? Huru lång tid fordras innan den torkar? Kan man sedan utan att skada ytan ställa varma saker på ett bord måladt med kinalack?

Mångårig prenumerant.
Nr 78. Hvilka äro fordringarna för att blifva medlem i Allmänna svenska sjuksköterskeföreningen, Syd-svenska sjukvårdsföreningen och Örebro sjuksköterskeförening? M. E.

Nr 79. Ung flicka, som varken har råd eller tillfälle att genomgå någon kurs i språk, men gärna skulle vilja lära åtminstone tyska språket, frågar härmed om jag på egen hand skulle kunna lära mig det. Finnes någon bra lärobok för själfstudium i tyska? Priset? Jag har endast vanlig folkskolebildning men lätt för att lära. Annie.

Nr 80. Hvar finnes någon träd-gårdsskola som utbildar kvinnliga trädgårdsmästare? Kan man efter genomgången kurs erhålla någon plats. Svar till »Norrlandskan».

Nr 81. Har mycket lust för sjukvård, och har genomgått en 3 mån. kurs å barnsjukhus, men måste sluta på grund af att min mor sjuknade. Frågar nu om det kan finnas utsikter att jag kan få fortsätta min utbildning då jag fyllt 30 år och därtill är fattig?

MÖBLER

av vår tillverkning
kännetecknas av
elegans, styrka o.
prisbillighet!

CARLSSON & REICKE
Etabl. 1891. Möbleringsaffär Etabl. 1891.
G:la Kungsholmsbrogatan 13,
STOCKHOLM.

**Hallands Linneindustri-Bolag
WEDDIGE.**

tillverkar och försäljer:
Duktyger, handdukar, lärt, nådukar af linne, halflinne och bomull Blekta, oblekta och kulörta bomulls-väfnader, klädningstyg, linne och bomull. Bolstervar, gardiner, brödrinne.

Gahns

MANIOL (GLYCERIN-CRÈME)
Fukt och kyla huden ej tål
Använd dagligen Gahns Maniol

Elsa.
"Idunvän" behagade uppge
adress till Iduns redaktion för
erhållande af pris å 10 kr.

Förlofvade:

Albert Gardell
Nancy Enwall

Karlstad den 26 jan. 1917.

LEDIGA PLATSER

Sänd aldrig originalbetyg utan endast bestyrkta avskrifter när Ni svarar på annons om ledig plats.

BÄTTRE, ENKEL präktig, helst troende flicka, komp. att utföra en ensamjungfrus sysslor, erhåller plats i liten familj. Sv. med foto, lönepret. till fru Hilma Larsson, Eslöv.

SOM VERKLIG HJÄLP åt husmor önskas en enkel o. arbetsvillig, bildad flicka, van vid sömnad och andra husets göromål. Deladt rum med en af husets döttrar. Kokerska och husjungfru finnas. Sv. till »Apotekare», Göteborg p. r.

BÄTTRE, BARNKÄR och frisk flicka kunnig i enkla matlag., samt villig åtaga sig ensamjungfrus sysslor, får plats i mindre fam. att med husmoders hjälp sköta hemmet. Sv. m. betygsskr., foto, ålder o. lönepret. till »Barnkär», p. r. Ulricehamn.

ENKEL FLICKA, arbetsam o. duglig, som vill vara husmoder behjälplig att sköta ett hem i stilla trakt å Dalsland får god plats mot hög lön och om så önskas familjemedlem. Skall deltaga i alla sysslor inomhus. Sv. till »1917», Iduns exp. f. v. b.

FÖR FIN FAMILJ på 3 personer sökes en enkel flicka af god familj, som är villig och fullt kunnig att åtaga sig en ensamjungfrus sysslor. Sv. m. foto, betygsskr. o. lönepret. till »Familjemedlem», Falun p. r.

UNG, FRISK FLICKA som i sällskap med min 18-åriga dotter är villig lära sig landtushåll å stor egendom i Småland, torde hänvända sig till direktör S. Müller, Ryssby. O b. s. I familjen talas tyska!

Lärarinneplats

vid Gotlands läns folkhögskola i Hemse kungöres till ansökan ledig till den 1 mars. Undervisningsämnen: väfning, sömn., handarb., strykning. Kursen börjar d. 30 inst. april o. pågår under 4 mån. Lön i ett för allt 650 kr.

STYRELSEN.

Huslig dam sökes!

För trellig, solid nämndemansgård med vackert läge i Dalarna sökes dam som hjälp och sällskap åt 36-årig husmor och 15-årig familj. Sökande bör kunna biträda med ett godt hems ordnande och vara något musikalisk samt äga ett godt hurtigt sätt. Förmåga att handleda ungdom i undervisning önskvärd, ej absolut nödvändig. Platsen får tagas på prov. Reshjälp utlovas. Sökande, endast fullt frisk enligt läkarebetyg, torde med uppgift å lönepret. o. foto, som åter-sändes, sända ansökan o. rek. und. adr. »Nämndemansgård i Dalarna», Iduns exp. f. v. b.

Kvinnlig trädgårdsmästare

fullt kunnig i skötandet af en större villa-trädgård, samt med flerårig praktik i utlandet, erhåller förmånlig plats under mars-september. Ansökan jämte betyg o. lönepret. torde sändas till grosshandl. Carl Högerberg, Sköfde.

Plats såsom epidemisjuk-sköterska i Västmanlands län

kungöres härmed till ansökan ledig. Tillträde 1 april 1917. Grundlön 600 kr. med 2 ålderstillägg om 50 kr. hvardera efter 5 och 10 års tjänstgöring.

Dagaflöning 50 öre om dagen jämte fri kost å epidemisjukstuga, eller, där fri kost ej åtnjutes, en dagaflöning af en krona. Semester, 3 veckor, högst en månad årligen. Pensionsbidrag 30 kr. jämte statsbidrag.

Ansökan jämte betygsskrifter insändes inom februari månad till 1:ste provinsialläkaren i Västerås. Västerås den 3 jan. 1917.

Gunnar Fjellander, Ordförande i Västmanlands läns epideminämnd.

Söker Ni plats

på något af den kvinnliga verksamhetens olika områden? Kom då ihåg

att ett bepröfvadt och af tusentals kvinnliga platssökande med bästa resultat användt förfaringsätt är att sätta in en liten annons i IDUN. En platsannons - 10 mm. stor - kostar endast 2 kr. 50 öre. Beloppet insändes i postanvisning, hvarvid texten lämpligen skrives å postanvisningsblanketten.

Bildad flicka

kunnig i sömn., handarb. o. väfnad erh. plats till större herrgård nära Sthlm. Sv. till »Sömnad», Nord. Komp. Annonsbyrå.

Sjuksköterskeelever

mottagas vid Kustsanatoriet i Barkåkra. Kursen 1-årig. Ingen afgift. Ansökan jämte betygsskrifter o. foto insändes till Husmodern adr. Barkåkra.

Till en vid Östersunds hospital ledigvarande plats såsom

Arbetsförestånderska

kunna ansökningar, åtföljda af betygsskrifter, från kompetenta sökande före den 10 febr. ingivas till hospitalskontoret. Sökande böra äga färdighet i väfnad, sömnad och annan handsöjd, hafva förmåga att handhafva sådana arbeten samt lämpa sig att däri leda de sjuka. Aflöning utgår efter 528:— kr. pr år med tillägg å 10, 10 o. 20 proc. efter resp. 2, 5 och 10 tjänstår; 1 klass kost, bostad med värme och lyse samt tvätt. Östersund den 17 januari 1917.

Följande platser

vid Eskilstuna Nya Alderdomshem, förklarar härmed till ansökan lediga att tillträdas: Husmoder den 15:de Mars, de öfriga den 1:a April 1917, med åligganden enligt för hvarje befattningshafvare upprättad instruktion.

Husmoder:

begynnelselön 1,020:—, slutlön 1,500:— kronor med avdrag för kost och bostad 420:— kronor.

Föreståndarinnan:

skolad sköterska å sinnessjukavdelningen, begynnelselön 840:— slutlön 1,260:— kronor med avdrag för kost och bostad 360:— kronor.

Sjukvårdare:

å sinnessjukavdelningen, begynnelselön 1,260:—, slutlön 1,680:— kronor med avdrag för kost och bostad 540:— kronor.

Sköterska:

å sinnessjukavdelningen, begynnelselön 720:—, slutlön 1,020:— kronor med avdrag för kost och bostad 360:— kronor.

Två sköterskebiträden:

å sjukavdelningen, begynnelselön 600:—, slutlön 840:— kronor med avdrag för kost och bostad 360:— kronor.

Ansökningar åtföljda af läkare, frejde- samt avskrift av tjänstebetyg, insändas till Fattigvårdens kontor före den 10:de Febr. 1917.

Fattigvårdsstyrelsen.

Guvernör

Yngre, undervisningsvan lärarinna önskas för 2 barn i 7-årsåldern hos läkarfamilj i Angermanland. Musikalisk och språkkunnig föredrages. Sv. m. lönepret., ref. och foto, som återställes, fortast möjligt till »Läkarfamilj», S. Gumelli Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Hos Östergötlands läns Hemsjöförening

anställes nästa 1 mars en frisk och hurtig flicka, fullt kunnig i väfning och väfvars tillräkande. Ansökan jämte betyg insändes före den 20 febr. till folkskoleinspektören Alfr. Fridén, Linköping.

Sjuksköterskeplatsen

vid Farsotssjukhuset i Herrljunga är till ansökan ledig för att tillträdas den 1 maj d. å. Sökande bör vara minst 20 år, kunna företaga intyg om hälsa och tillräckliga krafter, hafva tagit sjuksköterskeexamen, kunna uppvisa intyg om någon tids väl vitsordad tjänstgöring i epidemivård samt tillhöra Svenska Sjuksköterskornas Allm. pensionsförening. Lönen 700 kr. jämte två ålderstillägg å 50 kr. samt fri bostad och kost å sjukhuset. Ansökningarna böra vara insända till undertecknad senast den 1 mars 1917. A sjukhusstyrelsens vägnar Karl Frisell Provinsialläkare.

Talrika anmälningar

om lediga platser för stenografer o. maskinskrifvare ingå dagligen. Våra samtliga utexaminerade elever ha erh. engagemang, hvarför nya kurser anordnas. Kurserna medföra fullständig utbildning.

Stenografbyrån,

(Sverges Centralinstitut för stenografi och maskinskrifning). St. * 27 87 Regeringsgatan 31.

PLATSSÖKANDE

FLICKA af god familj önskar till 15 febr. eller senare plats hos ensam dam, eller i familj som husa. Tacksam för svar till »22 år», Iduns exp. Stockholm f. v. b.

UNG FLICKA som genomgått hushållsskola, önskar plats i fam. där jungfru finnes, som husmoderns verkliga hjälp el. ock att sköta hemmet för ensam äldre herr el. dam. Goda rek. finnas. Tacks. för sv. till »Familjemedlem 25 år», Iduns exp. BARNKÄR, sykkunig barnfröken, ej under 20 år, får plats genast. Sv. med betyg o. lönepret. t. fru A. Frändén, Amål.

UNG, BILDAD DAM önsk. plats som husmoders hjälp o. sällskap i liten fin familj. Någon lön önskvärd. Sv. till »Ulla», Huskvarna p. r.

Kvinnlig arbetskraft

inom såväl hemmens som andra kvinnliga arbetsområden kan Ni med bästa resultat

erhålla genom att sätta in en annons i IDUN, specialorganet för kvinnliga platsannonser af alla slag.

En platsannons - 10 mm. stor - kostar endast 2 kr. 50 öre. För större annonser beräknas ett pris af 25 öre pr mm. därutöver.

EN BÄTTRE FLICKA önskar som hjälp o. sällskap plats hos ensam dam el. herre. Kunnig i handarb., damfrisering m. m. Sv. till »Nu genast», Iduns exp., Sthlm.

30-ÅRIG FLICKA, kunnig i alla inom ett hem förek. sysslor önskar plats som husmodershjälp. Tacks för snart sv. till »H.», Falun p. r.

EN 24-ÅRIG elementarbildad flicka söker omkr. 1 mars plats i ung, liten familj att tillsammans med husmodern sköta alla inom ett hem förekommande sysslor. Sv. till »E. A.», Iduns exp. f. v. b.

UNG, BILDAD DAM önskar plats som husmoders hjälp o. sällskap i liten fin fam. Någon lön önskvärd. Sv. till »Lisbeth», Huskvarna p. r.

PLATS SOM HUSFÖRESTÅNDARINNA i bildadt hem, där husmor saknas, helst där barn finnes, önskas af bildad medelålders flicka. Barnkär, samt förmåga att göra hemmet trelligt, van vid sparsamhet och ordning. Sv. märkt »God plats», Upsala poste restante.

BARNFRÖKN. OCH SKÖT. vana, ex. och nyb. finnas. Palmquist & Co, Sthlm, Malmskillnadsg. 17.

34-ÅRIG ENKELFRU önsk. förestå ett hem där husmor saknas. Är fullt kunnig i god matlagning o. allt som hör till ett bättre hems skötande, betyg finnes. Sv. till »34 år», Iduns exp. f. v. b.

UNG, ANSPRAKSLÖS FLICKA från Dalarna, önskar plats som sällskap och hjälp åt ensam dam eller i mindre fam. Lön önskas. Sv. till Anna Nordling, Gagnef.

I familj på större gård, att mot fritt villre hjälpa till i hushållet. Sv. till »Familjemedlem 15 mars», Pataholm p. r.

KVINNLIG TRÄDGÅRDMÄSTARE önsk. plats till våren. Goda betyg. Sv. till »K. T.», Iduns exp. f. v. b.

Bildad Tyska

Kompetent att undervisa i franska, engelska och tyska språken söker anställning i familj helst där barn finnas (gärna på landet). Sv. till »E. 100», S. Gumelli Annonsb., Göteborg.

Bildade

flickor söka sysselsättn. i goda hem. Palmquist & Co, Sthlm, Malmskillnadsgatan 17.

Ung småländska

önskar komma i bättre hem i Sthlm eller i dess närhet för att under husmors ledning få lära allt, som hör till ett hems skötande. Fritt villre och ett vänligt bemötande önskas. Svar till »Familjemedlem 1917» Hjo.

På större gård

i Södermanland el. Västmanland önskar ung, förlofvad, bildad flicka plats för att under kunnig husmoders ledning lära alla i ett landt-hem förek. göromål. Villig att betala något. Sv. m. prisuppg. till »Mig», Iduns exp. f. v. b.

INACKORDERINGAR

OBEEM, DAM erhåller god inack. o. vård hos ung bildad barnm. (ej praktiserande). Sv. till »Sällskap», Iduns exp. f. v. b.

Sommarkonfirmander

mottagas äfven detta år i Brägarps prästgård, adr. Staffanstorps. A. K. Nordstrandh, Kyrkoherde.

Konfirmander

mottagas 1 juli-11 augusti. Vacker trakt. Intill station. Tillfälle till bad. Rt. Khde Axberg Normlösa (Östergötland).

Brudutstyrlar såväl enkla som finare, samt Dam- och Barnunderkläder ständigt på lager i Helsingborgs Linneutstyrlaffär, Malmö. Rikstel. 48 12.

Babylådan inneh. fullständig utstyrel af 2 omgångar för späda barn, välstyld och af bästa kvalitet, pris 10 o. 15 kr. pr låda beroende på monterg. Sändes mot efterkr. A. C. Cronquist & Son, MALMO. Rikstel. 815.

Spara bränst! De förmåsta, mest besparande insatser för kakelugn och spis äro »Zanders» i Norrviken, vid Bränslomässan i Stockholm så särdeles uppmärksammade och berömda, patenterade VESTA

Kakelugngallret »VESTA» kr. 3: 50 samt Spisrostet »EKONOM» från Kr. 2: 25 Ingen inmurning behöfs. De passa i alla kakelugnar och i alla spisar. Bränslebesparing cirka 50 proc., vilket bestyrkes av otaliga skrivelser och intyg från värmeteknici och andra, som under åratat antal dessa bränslebesparande insatser. Observera! Zanders i Norrvikens fabrikt.

Finns de ej hos närmaste järnhandlare så rekvrera direkt från fabriken Zander, Norrviken. Allm. Tel. 66. Prospekt gratis och franco. Försäljare antagas. Rekommenderad av »Fackskolan för Huslig Ekonomi» i Upsala.

Höjden AF TEKNISK FULLÄNDNING OCH HÅLLBARHET Svenskt fabrikat Husqvarna Symaskin

Tvätt!

Tvättning och mangling af privatkläder utföres på ett i allo förstklassigt sätt i Mälarebadets Tvätt- & Strykinrättning till ett pris af 45 öre pr kg. för tvättposter öfverstigande 25 kg. Afgiftsfri afhämtning och hemsändning.

Allm. 93 44. Riks 38 15.

FLORODOL-TVÅLEN är barnens förtjusning. Använd Florodol-Tvålen vid tvättning av de små. Den bevarar och stärker deras fina hud och rosiga hy.

D:r Heilmans
ELECTROMEDICINSKA INSTITUT.
NERVSJUKDOMAR och REUMATISKA
ÅKOMMOR.
Kungssportsplatsen 2; Göteborg.
Tel. 45 46.

Professor PATRIK HAGLUNDS
Gymnastik-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik.
R. T. 7025. Stureg. 62. Stockholm S. 1. 8301.
För behandling af stöd- och rörelseorganens
skador, sjukdomar, deformiteter och
funktionsrubningar.

Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage
och Pedagogisk Gymnastik
medför enl. kungl. maj:ts medgifvande
samma komp. o. rättigheter
som en kurs vid Gymn. Central-
Institutet.
Kursen 2-årig börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran gen. D:r J.
Arvedson: adr. Odeng. 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
afläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga
elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar den 14 sept.
resp. gen. **Kapten J. Thulin, LUND.**

Zanderska Gymnastiken,
Birgerjarlsgratan 23.
Gymnastik, Massage, Elektrisk
Hettluft. Damafd. kl. 11-1.
Snedbeh.-a fd. kl. 1/2 3-1/2 5.

ROYAL WINDSOR
Det berömda
hårstärkande vattnet.
Öfver grått hår dess ursprungliga färg.
Borttager mjäll. Hindrar håret att falla af.
Märket grund. 1879. Beg. end. fl. med orden:
Royal Windsor Perfectionne. En alltmäktig
stig. försäljn. samt 30 års succés gar. Royal
Windsors verkan. Pris kr. 5.- + porto.
Nederlag: **Franska Parfymmagasinet,**
Hoflev. 21 Drottningg. 21, Sthlm.

Javana Lelu
det bästa medel för erhållande af
långa ögonfransar och tjocka ögonbryn.
Pris 6 kr. + porto.
Franska Parfymmagasinet,
Hofleverant. 21 Drottningg. 21, Sthlm.

Mot grått hår!
Härmed meddelas att det utmärkte
och så mycket efterfrågade hårvattnet
mot grått hår, som förhindrar
hårafall och fullständig
borttagelse af mjäll och som i
öfver 40 års tid först i Fanny Gelin
Parfymmagasin, Malmstorgsgatan 5
Sthlm, numera fås under adr. Firma
Fanny Gelin, Norrviken. Rikstel.
Norrviken 14. Pris 5:50 fraktfritt.

Majorskan Edmanns
utsökta
Crème Idéale
är af kunnigare ansedd som mest för-
skönande och mest elegant. Bleker
frånar och lefverfläckar, gör hyn
ungdomligt vacker.

Kylsalva.
15-årig frostsckada botad! Insänd
revisition så fort som möjligt så
ändes en sats om fem askar om-
räende belagd med postförskott &
kr. 3:75 plus porto. Svar till »Ena-
stående resultat», Idun exp f. v. b.

TRICOPHEROUS

är världens förnämsta Hår-
medel och öfverträffas icke af
något annat liknande preparat
Pris pr fl. 2.50.
Erhålles hos alla 1:sta klass Parfymeri-
Drog- och Coiffyrfärer.

M5A

TVÄTTAR ICKE KLÄDER.
(HOS ALLA HANDLANDE.)
Sunlight Såpval Aktieföretag
Göteborg

Birgitta-Skolan
Beridarebangatan 17,
STOCKHOLM
Utbildningskurser i klädsömna, barnkläder, linnesöm, konstbroderi m. m.
Praktisk och teoretisk kurs i väfning.
Betyg efter genomgången fullständig kurs.
Anmälningar mottagas dagligen. Prospekt på begäran.
Elisabeth M. Glantzberg.
Telefoner: Allm. 41 48. Riks 108 63.

Sara Samuelssons
kurser i Linne- och Klädsömna, Barnkläder, Knypp'ing och
Konstsömna, pågå 15 jan.—1 juni, 15 sept.—15 dec. Anmäl. dagl.
Prospekt på begäran. N. Fogelbergsgatan 4, Göteborg. Riks Tel 85 74.

Örnås
Sommar- & Vintersanatorium,
högt och härligt beläget i den fagra Simlångsdalen vid Mahults hållplats & Halm-
stad-Bolmens järnväg, mottager gäster som, utan att vara i behov af egentlig
läkare- eller sjukvård, söka hvila och rekreation i lugu och naturskön trakt,
under oklanderliga hygieniska förhållanden i förening med hemtrefnad och ett
godt rikligt bord. Personer lidande af tuberkulos eller andra smittosamma sjuk-
domar, mottagas ej. Referenser: Samtliga hrr läkare i Halmstad samt D:r Manne
Bergengren i Göteborg. Prospekt erhålles på begäran. Förfrågningar och an-
mälningar mottagas af
Inez Carlström.
Postadr. Mahult, Ryaberg. Telefon Simlångsdalen 4.

Varma kläder åt barnen!
Prenumerera nu genast på
"BARNGARDEROBEN"
Illustrerad månadstidning för
barnkläders förfärdigande. Stor
dubbelsidig mönsterbilaga med-
följer gratis.
"Barngarderoben" kostar för
helår Kr. 3:—, kvartal 90 öre.
Sist utk. nummer erhålles mot 30
öre i frimärken från
Idun Exp., Stockholm.

Förutom
1:ma Engelsk och Tysk Antracit
tillåta vi oss rekommendera
Antracitbriketter
såsom synnerligen lämpliga för kamineldning
och eldning på galler i kakelugn.
AKTIEBOLAGET KOL och KOKS
Sammanslutning mellan kolimportörfirmorna:
Joh. Lundström & Co. A.-B., H. G. Söderbergs
Import A.-B. & Nya A.-B. J. Anderssons Kolimport.
Namnanrop: "Kol och koks". Telegrafadr.: "Kolokoks".
Kurs i Trädgårdsskötsel
gives å Rosentäppan pr Stehag 15 april—15 okt. Frukt-, grönsaks- och blomster
odling. Skötsel av drivbänkar och vinkast. Konservering. Begär prospekt.
Gertrud Östergren. **Maria Lindskog.**

Praktisk kurs i trädgårdsskötsel
anordnas för ett fåtal kvinnl. elever
under komp. ledn. af kvinnl. träd-
gårdsmäst. med mångårig praktik fr.
in- o. utlandet. 6 växthus finnas.
Inack. i hemmet. Prospekt o. ref.
på begäran. Svar märkt »Vacker
trakt, 604», Sv. Dagbl. kont. Sthlm,
f. v. b.

Kvinnliga Trädgårdsskolan
vid Önnestads Folkhögskola
och Lantmannaskola
(Nära Kristianstad)
börjar ny kurs 15 mars, fortgår 15
okt. Mottager elever i undantags-
fall för kortare tid. Synnerligen
goda undervisningsstillfällen. Lära-
rina utexaminerad trädgårdsmästare
fr. Alnarps Trädgårdsskola. Bästa
hälso samma, praktiska ut-
bildning för unga flickor
både för hem och själfvår.
Prospekt genom rektor **Yngve Melan-**
der, Önnestad.

6:te Frukt- & Trädgårdskursen för damer
på **Heidan, Ystad**
15 April—15 Okt. Prosp. på begäran.
LOUISE FLYGARE

Turkiska badet
i Malmstorgsbadet är öppet hvarje
torsdag för damer. Yppersta me-
del för uppehållandet af smärt figur
och fin hy. Badet är angenämnt,
om man är flera i sällskap. Pris före
kl. 12, kr. 1:50, efter kl. 12 kr. 1:75.

Krigsmör och Krigssåpa
Smöret förstklassigt. Välsmakande,
smidigt och hållbart. 1:15 pr kg. Så-
pan förträfflig. Af ingredienser för
3 kr. erhålles 7 kg. såpa. Ut-
förliga beskrifningar å 1:50 i fri-
märken under adress: »För hem-
met 1917», Södertälje.

Moderata dagbladet
Jämtlands-Posten
i Östersund är ett utmärkt annons-
organ för den som vill träffa den
burgna publiken vid Inlandsbanans
omsättningskraftiga område. Begär
direkt prisuppgift från
A.-B. Jämtlands-Postens Tryckeri, Östersund.
Rikstelefon 66.

Korrespondenten
Landskrona Tidning
(Grundlagd 1836)
är den i Landskrona med om-
nejd ojämförligt mest spridda
tidningen.
Prenumerera! **Annonsera!**

Elektrolysbehandling
mot misspdydande hårväxt
vårtor, födelsemärken m.
m. Rådfråga läkare ang. elektro-
lysmetodens tillförlitlighet. Fru
Hilma Mårtensson-Hjert-
strand. Österportsg. 6 B. —
MALMO — Tel. 56 93.

Husmödrar
som önska tjänare och
Tjänare
som söka platser träffa säkrast sin
publik genom att annonsera i dag-
liga aftontidningen

Eskilstuna-Kuriren
hvilken läses i nästan alla hem i
stad och på landet inom Norra
Södermanland och Västra Västman-
land.
Uppl. cirka **13,000 ex.**

Hålsöm
utföres på maskin snabbt och väl.
Hämtas och hemsändes.
INGEBORG NORSTRÖM
Vestmannagatan 37. St. Tel Vasa
42 43.

Musikinstrument
Stor sortering af prima, väl-
justerade stråk- och blåsinstrument.
Sextetter af förstklassig
böhmisk tillverkning, svensk mo-
dell, till 375 och 500 kr. pr sex-
tett. Talapparater, ljudskifvor
med frälsningsarmestycken.
Orglar och pianon, bästa fa-
brikat. Strängar och tillbehör
till musikinstrument.
Tekn. art. med eget firmamärke:
Dentol,
förstklassigt antiseptiskt mun-
vatten och dito tandpasta.
Arméval,
Fin, behagl. antiseptisk toalett-
tvål.
Skokräm,
terpentinfri och fri från alla
för lädret skadliga ämnen.
Putspulver och putskräm,
bästa rengöringsmedel för me-
taller.
Illustr. varukatalog sändes på begäran
gratis och franko.
Frälsningsarméns
Handelsdepartement,
Östermalmsgat. 24 & 26. Sthlm 5.
Telefoner: Riks. 85 81. Allm. 68 72.
Filtal: S. Allég. 9, Göteborg. R. T. 78 76.

Skånska Handelsbanken.
Fonder 21,850,000 kronor.
Stockholmskontor: **Arsenalsgat. 9.**
Filialer: { **Södermalmstorg 8.**
{ **Sturegatan 32.**
Uthyr kassafack.
Emottager värdehandlingar i
öppet eller slufet förvar.
Fondafdelning. Kassafack.
Idun utgifves denna vecka
i A och B.